

Gebiedsvisie

ten behoeve van
verordening geurhinder en veehouderij
voor de gemeente
Woudenberg

Gebiedsvisie
ten behoeve van
verordening geurhinder en
veehouderij
voor de gemeente
Woudenberg

In opdracht van	Gemeente Woudenberg
Opgesteld door	SRE Milieudienst Keizer Karel V Singel 8 Postbus 435 5600 AK Eindhoven 040 2594684
Auteur	Anita Michiels en Swen Waschke
Projectnummer	477156
Datum vaststelling	24 juni 2010
Datum in werking treding	14 juli 2010
Status	Definitief

Inhoudsopgave

Leeswijzer	6
Samenvatting	8
1. Inleiding	11
1.1. Gemeentelijk beleid: verordening en gebiedsvisie	11
1.2. Opdracht en beoogd resultaat	13
2. Uitgangspunten en randvoorwaarden	14
2.1. Proces verordening en aanhoudingsbesluit	14
2.2. Randvoorwaarden geurhinder en veehouderij	14
2.3. Uitgangspunten reconstructiebeleid	15
2.4. Gemeentelijk beleid	16
3. Gewenste ruimtelijke ontwikkeling	20
3.1. Reconstructieplan	20
3.2. Gemeentelijke plannen	20
4. Werkwijze	22
4.1. Verzamelen van gegevens.	22
4.2. Aanmaken rekenbestanden	22
4.3. Uitvoeren van berekeningen (V-stacks-gebied)	24
4.4. Interpretatie en analyse van de resultaten	25
5. Scenario's	26
5.1. Groeiscenario veehouderij	26
5.2. Overzicht scenario's	27
5.3. Voorgrondbelasting onderzoeksgebieden en zorginstelling	27
6. Resultaten	28
6.1. Achtergrondbelasting	28
6.2. Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij	33
6.3. Voorgrondbelasting nabij zoekgebieden en zorginstelling	35
6.4. Voorkeurscenario	37
7. Vaste afstanden Het Groene Woud	41
7.1. Inleiding	41
7.2. Wettelijk kader	41
7.3. Aanleiding voor de verordening	42
7.4. Gebiedsvisie	42
7.5. Onderzoeksresultaten	43
7.5.1. De huidige en verwachte geursituatie vanwege veehouderij in het gebied	43
7.5.2. Belang van geïntegreerde aanpak	44
7.5.3. Noodzaak van even hoog niveau van bescherming van het milieu	44
7.5.4. Gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied	45
7.5.5. Afwijkende relatie van geurbelasting en geurhinder	46
7.6. Reikwijdte van de verordening	46
7.7. Conclusie	46

8. Eerste fase bedrijventerrein	47
8.1. Inleiding	47
8.2. Recente ontwikkelingen ten behoeve van het bedrijventerrein Parallelweg	47
8.3. Gevolgen voor agrarische bedrijven in de omgeving	48
8.4. Reikwijdte van de verordening	49
8.5. Conclusie	49
9. Conclusies en aanbevelingen	50

Bijlagen

- A. Het weten waard
 - B. Toelichting op de verordening en de procedure
-
- 1. Zoekgebieden en zorginstelling
 - 2. Bronnen en receptoren
 - 3. Achtergrondbelasting huidige situatie
 - 4. Achtergrondbelasting wettelijke normen (worst-case)
 - 5. Achtergrondbelasting wettelijke normen (groeiscenario)
 - 6. Knelpunten huidige situatie
 - 7. Knelpunten wettelijke normen (worst-case)
 - 8. Knelpunten wettelijke normen (groeiscenario)
 - 9. Voorgrondbelasting uitbreidingslocaties wonen en industrie (huidige situatie)
 - 10. Voorgrondbelasting uitbreidingslocaties wonen en industrie (toekomstige situatie)
 - 11. Voorgrondbelasting zorginstelling Rijnaerde
 - 12. Kaart behorende bij geurverordening
-

Leeswijzer

Dit rapport is geheel gewijd aan de gebiedsvisie voor (delen van) het grondgebied van Woudenberg. Deze visie bevat de gewenste inrichting van het gemeentelijk grondgebied ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. Er wordt ingegaan op de heersende geursituatie en de gewenste ruimtelijke inrichting. Tevens dient deze visie als onderbouwing van de geurverordening.

De samenvatting is een beleidssamenvatting van de gebiedsvisie en vindt u aan het begin van het rapport. Hierin is de onderbouwing voor het hanteren van andere normen en afstanden samengevat welke verwerkt zijn in de verordening.

In de gebiedsvisie wordt gesproken over zowel woon- en leefklimaat als verblijfsklimaat. Het onderscheid vindt zijn oorsprong in diverse uitspraken van de Raad van State waarin gesproken wordt over woon- en leefklimaat als het gaat over geurgevoelige woningen en verblijfsklimaat als het gaat over geurgevoelige bedrijfspanden.

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de reikwijdte van de geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de mogelijkheden tot een gemeentelijk beleid waardoor afgeweken kan worden van de wettelijke normen. Dit hoofdstuk bevat tevens de opdracht en het beoogd resultaat.

Hoofdstuk 2 behandelt de uitgangspunten en randvoorwaarden waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld. De gemeente heeft voor het opstellen van de gebiedsvisie technische en beleidsmatige uitgangspunten geformuleerd. Daarnaast bevat de Wgv een aantal randvoorwaarden waaraan de gebiedsvisie moet voldoen. Het Reconstructieplan (met de uitvoeringsplannen die daar onderdeel van uitmaken), Streekplan 1994-2004 en 2005-2015, het Stedenbouwkundig Masterplan Bedrijventerrein, de Haalbaarheidsstudie Revitalisering en Uitbreiding bedrijventerrein Woudenberg en de (concept) Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg maken ook onderdeel uit van deze gebiedsvisie. Uitgangspunten en randvoorwaarden zijn opgenomen om scenario's van normstellingen te kunnen beoordelen.

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling behoort ook tot de uitgangspunten van de gebiedsvisie. Deze is apart beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 2 zijn de gebieden en hun gewenste ruimtelijke ontwikkeling getypeerd in overeenstemming met de MILO systematiek. Dit is een systematiek om milieunormen af te stemmen op het gebruik of de functie van een gebied. Op basis van deze systematiek zijn per type gebied streefwaarden voor de achtergrondbelasting vastgelegd, waarbij rekening is gehouden met de beoordeling van leefklimaat uit de bijlage 6 en 7 van de 'Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij' (VROM, Infomil mei 2007).

Hoofdstuk 4 bevat technische informatie voor het berekenen van de achtergrondbelasting, voorgrondbelasting en geurcontouren. Uitgelegd wordt hoe met V-Stacks-gebied berekeningen worden uitgevoerd en de uitkomsten in een GIS-omgeving worden ingevoerd om deze te kunnen visualiseren. De resultaten worden geëvalueerd op basis van de hiervoor aangegeven uitgangspunten en randvoorwaarden.

In hoofdstuk 5 zijn de berekeningen van de achtergrondbelasting beschreven waarvan de resultaten worden gepresenteerd en besproken in hoofdstuk 6.

In Hoofdstuk 7 wordt de op 29 mei 2008 vastgestelde geurverordening, met van de Wgv afwijkende afstandsnorm van 50 meter voor het Groene Woud, toegelicht.

In hoofdstuk 8 wordt de toelichting op de aangepaste geurnorm voor het 1^e fase zoekgebied industrieterrein beschreven.

Hoofdstuk 9 tenslotte bevat de conclusies en de aanbevelingen.

NB. Omwille van de leesbaarheid is kaartmateriaal in de bijlagen als een apart document bij elkaar gebracht. De bijlagen kunnen naast de hoofdtekst worden gehouden waarmee veel zoekwerk wordt voorkomen.

Samenvatting

Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) in werking getreden. De veehouderijen moeten voldoen aan wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De wet biedt de gemeente de mogelijkheid een eigen geurbeleid te gaan voeren en af te wijken van de wettelijke (afstands)normen. Om af te wijken van de wettelijke normen dient op gebiedsniveau gekeken te worden naar normen die passen bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling waarbij tevens een acceptabel woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat blijft bestaan. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie.

De gemeente Woudenberg heeft met het geurbeleid, waar de gebiedsvisie deel van uitmaakt, als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Woudenberg is gericht op de uitbreiding van de bebouwde kom voor woningbouw en de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein 'Parallelweg'.

Werkwijze

In deze gebiedsvisie zijn de huidige en toekomstige geurbelasting binnen woonkern Woudenberg, het buitengebied, de zoekgebieden voor woningbouw en industrie en zorginstelling Reinaerde beoordeeld. In de gebiedsvisie is onderzocht of binnen Woudenberg de noodzaak aanwezig is om de geurnormen aan te passen. De wettelijke normstelling gaat uit van een maximale individuele geurbelasting van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op geurgevoelige objecten in het buitengebied.

Het effect van de wettelijke normstelling op de geurbelasting voor het grondgebied van Woudenberg is berekend. Hiervoor zijn de gegevens van de veehouderijen in een rekenmodule gestopt (V-Stacks-gebied). Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Vervolgens is een realistisch groeiscenario en een worst-case scenario (100% opvullen van de emissieruimte) op basis van de wettelijke normstelling doorgerekend. De resultaten van deze berekeningen zijn zowel onderling als met de huidige situatie vergeleken. Bij deze vergelijking is getoetst aan de maximale streefwaarden voor de achtergrondbelasting binnen de te onderscheiden gebieden. Deze streefwaarden geven de maximale achtergrondbelasting aan waarbij nog sprake is van een acceptabel leefklimaat voor het betreffende gebied.

Resultaten

Uitgaande van het realistische groeiscenario wordt binnen alle gebieden ruimschoots voldaan aan de streefwaarden voor de gemiddelde achtergrondbelasting. Het aantal knelpunten (geurgevoelige objecten met een hogere achtergrondbelasting dan de streefwaarde) neemt uitgaande van het groeiscenario zelfs af. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit effect voornamelijk te wijten is aan het aantal veehouderijen dat nu nog is gelegen binnen de zoekgebieden maar waarvan de verwachting is dat deze worden gesaneerd als de zoekgebieden worden ontwikkeld.

Ook als wordt uitgegaan van het niet realistische worst-case scenario (100% opvullen van de emissieruimte) voldoen de meeste gebieden aan de streefwaarde. Een uitzondering hierop is het verwevingsgebied (+4 ou_E/m³ boven de streefwaarde).

Verder biedt de wettelijke normstelling ruim voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijen. Slechts 13 bedrijven (van totaal 114 bedrijven) hebben bij de wettelijke normstelling te maken met emissiestandstil (op slot). Dit betekent echter niet dat geen groei in dieraantallen op deze bedrijven meer mogelijk is. Met gebruikmaking van emissiereducerende technieken (bijvoorbeeld luchtwassers) kan toch uitbreiding van het bedrijf worden gerealiseerd.

Voor de beoogde uitbreidingslocaties voor woningbouw en bedrijven is de geurbelasting van de omliggende veehouderijen onderzocht in relatie tot de verwezenlijking van de uitbreidingsplannen. Bij het toepassen van de wettelijke norm van 3 ou_E/m³ blijft binnen de zoekgebieden voor woningbouw voldoende ruimte voor de realisatie van woningen.

Zodra in het zoekgebied een industrieterrein gerealiseerd wordt geldt de wettelijke geurnorm van 3 ou_E/m³. De ontwikkeling van het industrieterrein zal in fases gerealiseerd worden. Bij de wettelijke geurnorm van 3 ou_E/m³ valt de geurcontour over een deel van fase 1 van de uitbreidingslocatie en is een deel van de uitbreiding niet mogelijk.

De gebiedsvisie heeft geen effecten voor de buurgemeenten Barneveld, Leusden, Renswoude, Scherpenzeel, Utrechtse Heuvelrug en Zeist.

Conclusie

Uit de gebiedsvisie is gebleken dat het nut en de noodzaak voor het vastleggen van andere dan de wettelijke geurnormen voor het overgrote deel van het grondgebied van de gemeente Woudenberg niet aanwezig is. Het woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat is in dit gebied acceptabel en de veehouderijsector heeft voldoende ontwikkelingsmogelijkheden bij het toepassen van de wettelijke normen.

Aangezien in de zoekgebieden voor woningbouw voldoende ruimte voor de realisatie van woningen blijft, kiest de gemeente Woudenberg ervoor om de geurnorm niet aan te passen. Voor deze gebieden wordt de wettelijke geurnorm van 3 ou_E/m³ gehandhaafd.

De gemeente Woudenberg wenst voor fase 1 de norm voor dit gebied te verhogen tot 4 ou_E/m³. Bij deze norm hebben de veehouderijen nog ontwikkelingsmogelijkheden en kan fase 1 van de uitbreiding van het bedrijventerrein worden gerealiseerd.

Op 29 mei 2008 is een geurverordening voor een vaste afstand van 50 meter vastgesteld voor gebied Het Groene Woud. Deze vaste afstand blijft gehandhaafd voor dit gebied.

1. Inleiding

De Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen moeten voldoen aan wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken (binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte) in een verordening en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar passende normen. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie. Bijlage A geeft een samenvatting van de Wgv.

De gemeente Woudenberg heeft de SRE Milieudienst benaderd voor het opstellen van een gebiedsvisie en een conceptverordening. De door de gemeente verstrekte opdracht is verwoord in paragraaf 1.2.

1.1. Gemeentelijk beleid: verordening en gebiedsvisie

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor kan onder meer worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een evaluatie van de heersende geurbelasting in het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). Van alle veehouderijen in de gemeente Woudenberg en de veehouderijen die in de buurgemeenten liggen binnen 2 km vanaf de gemeentegrens van Woudenberg zijn de geurgegevens in de rekenmodule gestopt. Dit resulteert in een beeld van de *achtergrondbelasting* in het gebied¹. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de *voorgroondbelasting* waaraan bij de vergunningverlening wordt getoetst, aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger.

De individuele normen voor de voorgroondbelasting verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de

¹ De *achtergrondbelasting* is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de *voorgroondbelasting* wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgroondbelasting. Wanneer de voorgroondbelasting de waarde van de norm overschrijdt, dan wordt de vergunning geweigerd. Blijft de voorgroondbelasting onder de waarde van de norm, dan kan de vergunning worden verleend (tenminste, voor wat betreft het aspect geur in de vergunningverlening).

Zowel de voorgroondbelasting als de achtergrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder (leefklimaat). Uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke belastingen de geurhinder als gevolg van de voorgroondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgroondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgroondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat te waarborgen ten behoeve van geurgevoelige objecten in dorpskernen en de ontwikkeling van woonwijken. De gemeente kan ook, in het kader van recreatie en toerisme, besluiten om voor deze gebieden afwijkende (afstands)normen vast te stellen.

Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Kortom, in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de voorgrond geurbelasting als gevolg van veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting.

1.2. Ruimtelijke ontwikkeling

Het bepalen van afwijkende geurnormen kan onder andere conform de Wgv worden onderbouwd met een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De visie op de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied kan, blijkens de Memorie van Toelichting bij de Wgv, vastliggen in een reconstructieplan, bestemmingsplan, structuurvisie of een ander document waarop inspraak mogelijk was².

De gemeente Woudenberg wil haar gewenste ruimtelijke plannen tot ontwikkeling brengen. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling van gemeente Woudenberg is gericht op de uitbreiding van de bebouwde kom voor woningbouw (Woudenberg Zuid Oost Noord en Woudenberg Zuid Oost Zuid, deze gebieden zitten aan elkaar maar worden gesplitst door de Stationsweg Oost) en de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein ‘Parallelweg’. Deze ruimtelijke ontwikkeling van het bedrijventerrein is beschreven in de Toekomstvisie 2015 van 28 juni 2001 waardoor de ruimtelijke ontwikkelingen ook zijn opgenomen in het Streekplan 2005-2015. De uitbreiding van het bedrijventerrein is concreet gemaakt in een “Haalbaarheidsonderzoek revitalisering en uitbreiding Bedrijventerrein Parallelweg Woudenberg” van 24 januari 2003 en het Stedenbouwkundig Masterplan bedrijvenpark Parallelweg van 7 oktober 2003. Verdere concretisering van het bedrijventerrein is uitgewerkt in de op 4 mei 2010 vastgestelde concept “Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg”.

Samenvattend

De gebiedsvisie is gericht op inzicht geven in de heersende geursituatie, alsmede inzicht te geven in de geursituatie van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. De basis vormt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied zoals deze zijn verwoord in onder andere het Reconstructieplan, het Stedenbouwkundig Masterplan Bedrijventerrein, de Haalbaarheidsstudie Revitalisering en Uitbreiding bedrijventerrein Parallelweg en de op 4 mei 2010 vastgestelde concept Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg. De huidige situatie wordt vergeleken met de te verwachten situatie.

Bijlage B bevat informatie over de procedurele aspecten van het opstellen van een verordening.

²

TK 2005 - 2006, 30 453, nr. 3, p. 7

1.3. Opdracht en beoogd resultaat

Het ontwikkelen van een verantwoord geurbeleid draagt bij aan de realisering van deze ruimtelijke ontwikkelingen. Daarvoor heeft de gemeente Woudenberg de SRE Milieudienst benaderd met de vraag om een gebiedsvisie en een ontwerpverordening op basis van de Wgv op te stellen. Het opstellen van de gebiedsvisie is gericht op het inzichtelijk krijgen van de geurbeleving en de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Indien gewenst kan het opstellen van andere normen voor de geurbelasting een mogelijkheid zijn, welke onderbouwd kan worden in een gebiedsvisie. De opdracht is als volgt geformuleerd.

1. Opstellen van een gebiedsvisie

Onderzoek naar passende individuele geurnormen voor deelgebieden binnen de gemeente. In een deelgebied wordt uitgegaan van een gewenste acceptabele achtergrondbelasting van waaruit de bijbehorende individuele normen worden bepaald. Gedacht wordt aan een differentiatie van normen en afstanden naar gebied (bebouwde kom, zoekgebied voor woningbouw, verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied, zie ook paragraaf 2.3).

2. Opstellen conceptverordening met andere normen

Op basis van de gebiedsvisie wordt een conceptverordening opgesteld (een voorstel voor het hanteren van andere normen). Deze gaat vergezeld van een kaart met begrenzing van de gebieden waarbinnen een bepaalde normstelling op geurgevoelige objecten gaat gelden.

2. Uitgangspunten en randvoorwaarden

Voordat een gebiedsvisie gebruikt kan worden als onderbouwing bij een geurverordening, zal deze moeten voldoen aan de verschillende eisen die gesteld zijn door de wetgever. In een gebiedsvisie kan aansluiting gezocht worden bij de gemaakte afspraken in het kader van bijvoorbeeld het Reconstructieplan. Uiteraard zal de gebiedsvisie ook dienen te voldoen aan de eisen gesteld door de gemeente. In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld.

2.1. Proces verordening en aanhoudingsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders heeft medio 2009 besloten om te onderzoeken hoe de huidige en te verwachten toekomstige geurbeleving is alsook hoe deze zich verhouden tot de gewenste geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Om te voorkomen dat een gebied minder geschikt wordt voor het behalen van de met de verordening te verwezenlijken doelstelling kan de gemeenteraad besluiten (op grond van artikel 7 van de Wgv) dat in afwachting van die verordening een vergunningaanvraag wordt aangehouden. Een dergelijk besluit wordt “Het aanhoudingsbesluit” genoemd. Een aanhoudingsbesluit beviest de vergunningverlening aan veehouderijen in beginsel voor een periode van één jaar. Voor het verstrijken van deze termijn moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere normen bij de gemeenteraad aanhangig zijn gemaakt³. Gemeente Woudenberg heeft geen aanhoudingsbesluit genomen omdat er geen ongewenste ontwikkelingen worden verwacht.

2.2. Randvoorwaarden geurhinder en veehouderij

In artikel 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van afwijkende geurnormen in een verordening. Deze eisen luiden als volgt.

1. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand, bedoeld in artikel 6, betreft de gemeenteraad in elk geval:
 - a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
 - b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
 - c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.
2. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand betreft de gemeenteraad tevens:
 - a. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of
 - b. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

In artikel 9 is bepaald dat de verordening pas vastgesteld kan worden na overleg met de buurgemeenten. Het betreffende artikel luidt als volgt.

Wanneer voor een gebied als bedoeld in artikel 6 een andere waarde of andere afstand dan genoemd in de artikelen 3 of 4 wordt vastgesteld, en het effect vanwege

³ Anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat het definitieve besluit over de verordening is genomen en in werking is getreden. Ligt dit ontwerpbesluit er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

het vaststellen van die andere waarde of andere afstand doorwerkt naar het grondgebied van een naburige gemeente, kan de gemeenteraad daartoe slechts overgaan na overleg met die naburige gemeente.

Bovenstaande eisen uit de Wgv worden in deze gebiedsvisie beoordeeld met uitzondering van de genoemde *afwijkende relatie geurbelasting en geurhinder*. Hiervoor moet door onderzoek de relatie tussen geurbelasting en geurhinder worden bepaald (zie Memorie van Toelichting bij de Wgv op pagina 22, 23 en 24). Uit een dergelijk onderzoek moet blijken dat de hinderbeleving afwijkt van het rapport 'Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA, 2001). Ten behoeve van de Wgv is in dit rapport voor de diercategorie varkens de relatie tussen geurbelasting en geurhinder bepaald. Uit het onderzoek blijkt niet dat de hinderbeleving voor de diercategorieën rundvee (vleeskalveren), nertsen en kippen statistisch significant afwijkt van die van varkens. Niet kan worden uitgesloten dat voor de eerstgenoemde diercategorie toekomstig onderzoek kan leiden tot de conclusie dat bij gelijke geurbelasting de geurhinder wel degelijk significant lager is dan bij varkens. Dergelijk onderzoek is door de gemeente niet overwogen. Gemeente Woudenberg heeft bij het opstellen van de gebiedsvisie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied betrokken.

2.3. Uitgangspunten reconstructiebeleid

In de Meststoffenwet zijn concentratiegebieden voor de veehouderij aangewezen. Deze gebieden liggen in de provincies Utrecht, Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De Reconstructiewet concentratiegebieden deelt deze op in reconstructiegebieden. Het doel van de reconstructie is het gevaar van ziekteverspreiding onder het vee (zoals varkenspest) en milieubelasting te verminderen (waaronder de geurhinder). De veehouderij in deze gebieden moet daarvoor beter worden gespreid. In reconstructiegebieden vindt de herverdeling van de ruimte plaats. Per gebied is een reconstructiecommissie verantwoordelijk voor de herindeling. Deze commissies hebben de afgelopen jaren reconstructieplannen opgesteld waarin de ruimtelijke herindeling is vastgelegd. De plannen zijn goedgekeurd door de provincie. In de reconstructieplannen zijn namelijk zones aangewezen waarin meer of minder mogelijkheden zijn voor de veehouderij.

- **Extensiveringsgebieden.** In deze gebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. Deze zones moeten 'vee-arm' worden en liggen rond de voor verzuring gevoelig bos- en natuurgebieden (extensivering natuur).
- **Verwevingsgebieden.** Hier lopen de functies landbouw, wonen, recreatie en natuur door elkaar.
- **Landbouwontwikkelingsgebieden.** In deze gebieden is uitbreiding en vestiging van intensieve veehouderijbedrijven toegestaan.

De gemeente Woudenberg heeft de volgende randvoorwaarden gesteld aan de vormgeving van de gebiedsvisie:

- De normstelling aan te laten sluiten bij de gebiedsindeling (integrale zonerings) van de reconstructie.
- Te streven naar een afname van het aantal personen dat in de leefomgeving geurhinder ondervindt. Dit geldt vooral voor het aantal personen dat ernstige hinder ondervindt.

2.4. Gemeentelijk beleid

In het kader van de Wgv is het vastleggen van andere normen een hulpmiddel om te komen tot een bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling passend geurbeleid.

De gemeente heeft ook andere hulpmiddelen tot haar beschikking. In het RO-spoor wordt in eerste instantie gedacht aan randvoorwaarden aan het bouwblok en/of de hoogte van de gebouwen. In het Reconstructieplan wordt de omvang van de bouwblokken begrensd. Deze begrenzing zal in het bestemmingsplan worden overgenomen.

Ook technische maatregelen om de emissie van geurstoffen (vergaand) te beperken zijn behulpzaam bij het beperken van de geurbelasting van een gebied. Aangenomen kan worden dat op basis van het landelijke beleid op grond van de Europese richtlijn Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) dat is vastgelegd in de circulaire omgevingstoets, het toepassen van verdergaande techniek bij de vergunningverlening kan worden afgedwongen zowel voor ammoniak als geur en andere stoffen die de kwaliteit van de omgeving kunnen beïnvloeden. De Memorie van Toelichting bij de Wgv zegt hierover het volgende.

Ten aanzien van de emissie van geur zijn (nog) geen emissiegrenswaarden vastgesteld⁴. Daarom zal bij iedere vergunningverlening steeds moeten worden gezien of het betreffende huisvestingssysteem gelet op de geuremissie en de lokale geurhindersituatie wel BBT is. Indien nodig zal het bevoegd gezag tot toepassing van een andere techniek moeten adviseren of aanvullende voorschriften in de vergunning moeten opnemen. Artikel 2, tweede lid, van het wetsvoorstel voorziet hierin. Op grond van deze bepaling kunnen de eventueel noodzakelijke voorschriften in de vergunning worden opgenomen - of kan er worden getoetst aan eventuele algemene regels die voorschriften met betrekking tot BBT bevatten. Als niet kan worden bereikt dat de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast, moet de vergunning worden geweigerd.

Uitgangspunten gemeente Woudenberg

De gemeente Woudenberg heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wgv mogelijk is als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Dit geldt voor toekomstige woningbouw als ook een uitbreiding van het bedrijventerrein. Met het oog op het verwezenlijken van deze doelstelling zijn voor het opstellen van de gebiedsvisie en de verordening de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- een maximale geurbelasting (achtergrond) op de woonkern van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, met als streven dat deze zo dicht mogelijk de huidige waarde benadert;
- een maximale geurbelasting (achtergrond) binnen de zoekgebieden voor woningbouw en industrie van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$,
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied;
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij op duurzame locaties in de verwevingsgebieden (in overeenstemming met het Reconstructieplan);

⁴ Ten aanzien van ammoniak zijn in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij emissiegrenswaarden vastgesteld (maximale emissiewaarden genoemd) waaraan huisvestingssystemen moeten voldoen.

- een streefwaarde voor de geurbelasting (achtergrond) in het extensiverings- en verwevingsgebied van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$;
- een streefwaarde voor de geurbelasting (achtergrond) in het landbouwontwikkelingsgebied een streefwaarde van $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$;
- groeiverwachting van de veehouderij van standstil in het extensiveringsgebied, 15% groei in het verwevingsgebied en 30% groei in het landbouwontwikkelingsgebied;
- alleen de grondgebonden bedrijven gelegen in het landbouwontwikkelingsgebied schakelen om.

De gekozen streefwaarden zijn afgeleid uit tabel 1 welke gebaseerd is op de MILO systematiek. Hierin zijn streefwaarden voor de achtergrond geurbelasting uitgewerkt naar gebiedstype. De gemeente heeft er voor gekozen om geen onderscheid te maken tussen de woonkernen. Voor de woonkernen en de zoekgebieden is $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als streefwaarde voor de achtergrondbelasting genomen, dit komt overeen met een redelijk goed leefklimaat.

Voor het extensiverings- en verwevingsgebied is $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als streefwaarde voor de achtergrondbelasting genomen, dit komt overeen met een matig leefklimaat.

Voor het landbouwontwikkelingsgebied is gekozen voor een hogere streefwaarde, namelijk $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, dit komt overeen met een slecht leefklimaat.

De keuze voor respectievelijk voor $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor woonkernen en zoekgebieden, $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor extensiveringsgebied, verwevingsgebied en $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het landbouwontwikkelingsgebied is gebaseerd op de aard van het betreffende gebied zoals dichtheid aan geurgevoelige objecten en de mate van woon- en verblijffunctie van het gebied. Gelet op de aard van de gebieden kan worden gesteld dat de gehanteerde streefwaarden een acceptabel leefklimaat waarborgen.

De relatie achtergrond geurbelasting en leefklimaat is af te leiden uit de handreiking bij de Wgv, bijlage 6 en 7 (Infomil, 1 mei 2007). De achtergrondbelasting (ou) is in deze handreiking in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Tabel 2 is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv.

- Ruimte voor woningbouwplannen en bedrijfsterreinen in de zoekgebieden rond de woonkernen uitgaande van de bovenstaande streefwaarden voor de woonkernen en bedrijfsterreinen.
- Ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied;
- Groeiverwachtingen voor de intensieve veehouderij: extensiveringsgebieden 0%, verwevingsgebieden 15% en het landbouwontwikkelingsgebied 30%.

Ook is gesproken over de mogelijke omschakeling van (grondgebonden) bedrijven naar intensieve veehouderij. Omschakeling van deze bedrijven kan van invloed zijn op de achtergrondbelasting. Op basis van het reconstructieplan is omschakelen in principe mogelijk in het verwevingsgebied en in het landbouwontwikkelingsgebied. Het is de verwachting dat dit in het verwevingsgebied niet (vaak) zal voorkomen.

Om deze reden is bij de berekeningen ervan uitgegaan dat alleen de grondgebonden bedrijven gelegen in het landbouwontwikkelingsgebied zullen omschakelen. Dit zal in werkelijkheid niet altijd voorkomen maar ten behoeve van deze gebiedsvisie is dit toch meegenomen zodat eventuele ongewenste ontwikkelingen in beeld worden gebracht.

Tabel 1. Streefwaarden voor de achtergrondbelasting geur uitgewerkt naar gebied (naar voorbeeld van de MILO systematiek. MILO staat voor Milieukwaliteit in de leefomgeving en is een samenwerking van VNG, provincies, Unie van Waterschappen en ministerie van VROM. Door dit samenwerkingsverband is een systematiek ontwikkeld om normen voor de milieukwaliteit te differentiëren naar gebiedstype.
NB. Deze tabel is alleen bestemd voor gebruik in de concentratiegebieden voor de veehouderij

Type gebied	Dichtheid intensieve veehouderij	Voorbeelden gebieden	Streefwaarden achtergrondbelasting*
Woonkernen stedelijk	enige, grote omvang of veel met redelijke omvang	Utrecht	$\pm 4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
		Woudenberg	$\pm 10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woonkernen met stedelijk karakter	veel, grote omvang		$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woonkernen met landelijk karakter			$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
Buitengebied kleine clusters woningen			buurtschappen, lintbebouwingen, niet zijnde bebouwde kom
woningen verspreid liggend		verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventereinen	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woningen verspreid liggend		landbouw-ontwikkelingsgebied	$\pm 32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

* Deze tabel moet niet strikt gelezen worden. De streefwaarden zijn voorzien van een “±” teken. Dit betekent dat er een marge is, afhankelijk van de feitelijke situatie van het type gebied. Enkele voorbeelden.

- Een kleine cluster van woningen nabij een landbouwontwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsgedebied tussen beiden. Om die reden kan een streefwaarde van $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in deze situatie verantwoord zijn.
- Een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in het huidige buitengebied met veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een streefwaarde tussen de 10 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden.
- Bij de planning van grote vinex woonwijken is het raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- Voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijke karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 14 en $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden zijn.

Tabel 2. De achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

NB. Tussen haakjes zijn de streefwaarden voor de achtergrondbelasting vermeld.

Achtergrondbelasting geur (ou _E /m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%) *	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1 - 3	< 5	zeer goed
4 - 8	5 - 10	goed
9 - 13 (10)	10 - 15 (12)	redelijk goed
14 - 20 (20)	15 - 20 (20)	matig
21 - 28	20 - 25	tamelijk slecht
29 - 38 (32)	25 - 30 (27)	slecht
39 - 50	30 - 35	zeer slecht
51 - 65	35 - 40	extreem slecht

* Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt.

- De geurhinder is uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven 'soms of vaak last van geur van stallen van veehouderijen' te ondervinden. Er wordt aangenomen dat de hindercijfers niet alleen de situatie tijdens het afnemen van de enquête beschrijven maar ook een voorspellende waarde hebben voor de te verwachten geurhinder in de toekomst en op andere locaties in Nederland.
- De verkregen geurhinderpercentages moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, zij geven een indicatie. Zij zijn gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef en de hindermeting is uitgevoerd volgens de daarvoor in Nederland geldende voorschriften. Het betreft echter gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dat wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid). Zie ook de achtergrondinformatie bij de relatie geurbelasting – geurhinder hierna.
- Effecten van geurhinder voor omwonenden: 'geur is de eigenschap van (een combinatie van) organische stoffen om met behulp van zintuigen in de neus te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en als onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden. Een directe relatie tussen geurwaarneming en ziekte is niet aangetoond, maar geurhinder kan lichamelijke processen op gang brengen die leiden tot ziekte. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten (hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag) en/of psychische klachten (spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat, vermindering van activiteiten buitenshuis). De mate van geurhinder wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de gehinderde (zoals karakter en lichamelijke gezondheid).
- De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten, de gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en of hij de mate van geurhinder acceptabel acht.

Bron: bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

3. Gewenste ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Woudenberg wordt bepaald door het reconstructieplan, plannen voor woningbouw en bedrijfsterreinen. Deze plannen worden in dit hoofdstuk besproken.

3.1. Reconstructieplan

Het Reconstructieplan gaat uit van een ruimtelijke herindeling. Er zijn gebieden aangewezen met meer of minder mogelijkheden voor de veehouderij (zie ook paragraaf 2.4). Het betreft een indeling in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. In de extensiveringsgebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. Deze zones moeten 'veearm' worden en liggen rond de voor verzuring gevoelige bos- en natuurgebieden. In de verwevingsgebieden kunnen meerdere functies zoals landbouw, wonen, recreatie en natuur naast elkaar bestaan. In de landbouwontwikkelingsgebieden is uitbreiding en vestiging van veehouderijbedrijven toegestaan.

3.2. Gemeentelijke plannen

De gemeente heeft plannen met het oog op woningbouw en bedrijfsterreinen. In het oude streekplan 1994-2004 als ook in het nieuwe streekplan 2005-2015 is een uitbreidingslocatie voor bedrijven opgenomen aansluitend aan het bedrijventerrein Parallelweg. Al voor de vaststelling van het huidige Streekplan zijn de voorbereidingen voor de realisering van deze uitbreiding gestart. Een van de onderdelen daarvan is de verplaatsing geweest van een rundveehouderij dat midden in de beoogde uitbreidingslocatie lag, naar een nieuwe locatie aan de Zegheweg 15. Doel en strekking van de daartoe gesloten overeenkomst(en) is dat zowel de rundveehouderij de bedrijfsvoering kan voortzetten op een locatie elders en dat de uitbreiding van het bedrijventerrein kan worden verwezenlijkt. De vestiging van dat bedrijf op die locatie is tot stand gekomen op basis van diverse afspraken. De gemeente heeft samen met de projectontwikkelaar, die eigenaar is van de gronden van de uitbreidingslocatie, in 2002 een "Haalbaarheidsonderzoek revitalisering en uitbreiding Bedrijventerrein Parallelweg Woudenberg" uitgevoerd, waarin onder andere een fasering van de uitgifte van het terrein is vastgelegd. Daarnaast is het Masterplan in oktober 2003 vastgesteld. Verdere concretisering van het bedrijventerrein is uitgewerkt in de op 4 mei 2010 vastgestelde concept "Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg". Dit geeft aan waar de beoogde uitbreiding gerealiseerd zal worden en hoe het gebied ingericht zal worden.

Voor de periode van de "Structuurvisie na 2015" van de Provincie Utrecht en vanuit het project Noordvleugel Utrecht heeft Woudenberg het verzoek gekregen te bezien waar en op welke wijze een uitbreiding van woningbouw bij Woudenberg mogelijk is, met mede een regionale functie. De uitbreiding van woningbouw wordt onderzocht in één zoekgebied. Dit zoekgebied is gesplitst in twee gebieden, Woudenberg Zuid Oost Noord en Woudenberg Zuid Oost Zuid, deze gebieden zitten aan elkaar, maar worden gesplitst door de Stationsweg Oost. In deze visie is dat zoekgebied onderzocht.

De gemeentelijke plannen voor woningbouw en bedrijfsterreinen zijn concreet genoeg beschreven in het haalbaarheidsonderzoek, het Masterplan en de concept “Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg” om ten grondslag te liggen aan de gebiedsvisie. Daarom heeft de gemeente als uitgangspunt gekozen dat rond de kernen in de aangewezen ontwikkelingsgebieden voldoende ruimte moet blijven voor woningbouw en bedrijfsterreinen. In deze ontwikkelingsgebieden moet een goed woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat zijn gewaarborgd. Dit betekent voor deze gebiedsvisie dat in de ontwikkelingsgebieden voor woningbouw en bedrijfsterreinen dezelfde streefwaarden zijn gehanteerd voor de achtergrondbelasting als die voor woonkern Woudenberg.

Daarnaast zal nader worden ingezoomd op zorginstelling Reinaerde. Niet vanwege bestaande uitbreidingsplannen maar om het verblijfsklimaat in dit gebied onder de verschillende scenario's te kunnen beoordelen.

In bijlage 1 zijn de zoekgebieden voor woningbouw en bedrijfsterrein en zorginstelling Reinaerde weergegeven.

4. Werkwijze

Het opstellen van de gebiedsvisie bestaat uit de volgende stappen:

- verzamelen van gegevens ruimtelijke ordening, veehouderijen en geurgevoelige objecten.
- aanmaken van rekenbestanden;
- uitvoeren van berekeningen met V-Stacks-gebied;
- interpretatie en analyse van de resultaten.

Hieronder worden deze vier stappen inhoudelijk besproken. Indien van toepassing wordt vermeld welke aannames of vooronderstellingen zijn gehanteerd bij het uitvoeren van de berekeningen.

4.1. Verzamelen van gegevens.

Ten behoeve van de gebiedsvisie zijn de volgende gegevens verzameld aangaande de ruimtelijke- ordeningsplannen van de gemeente (gewenste ruimtelijk ontwikkeling), de veehouderijen en de geurgevoelige objecten.

- Ruimtelijke indeling
Vanuit het GIS systeem zijn ruimtelijke data verzameld waaronder gemeentegrenzen, bebouwingsgrenzen, bufferzone's en integrale zonering (extensiveringsgebied, verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied).
- Veehouderijen
In de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting voor het gemeentelijke grondgebied berekend. Deze wordt niet alleen bepaald door de veehouderijen binnen de gemeentegrenzen. Ook bedrijven van de buurgemeenten hebben invloed. Deze invloed reikt tot 2 km om het gebied. Daarom zijn ook gegevens van veehouderijen in de buurgemeenten verzameld. Het betreft de gemeenten Barneveld, Ede, Veenendaal, Utrechtse Heuvelrug, Woudenberg en Scherpenzeel.
De bedrijfsgegevens zijn afkomstig van het vergunningbestand van de betreffende gemeenten.
- Geurgevoelige objecten
In de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting berekend door de individuele belasting van de veehouderijen op geurgevoelige objecten op een bepaalde manier bij 'elkaar op te tellen'. Omdat de belasting van veehouderijen tot 2 km buiten het gemeentelijke grondgebied bijdragen aan de achtergrondbelasting, moeten ook de gegevens van de geurgevoelige objecten in deze zone beschikbaar zijn. Het verzamelen van deze gegevens is uitgevoerd door de gemeente op basis van het postcodebestand.

4.2. Aanmaken rekenbestanden

De verzamelde gegevens zijn ingevoerd in twee rekenbestanden (databases), één voor de bronnen en één voor de receptoren (geurgevoelige objecten). Daarnaast is in het rekenprogramma V-Stacks-gebied één grid aangemaakt. De rekenbestanden en inhoud daarvan wordt hieronder besproken.

Het bronnenbestand

Het rekenbestand met bronnen:

- bevat 288 bedrijven inclusief omliggende gemeenten (een aantal van 114 veehouderijen bevindt zich in Woudenberg).;
- bevat intensieve en niet-intensieve bedrijven (met name melkveehouderijen). Deze laatste zijn in het bronnenbestand opgenomen als bedrijven met 0 ou_E/s omdat het zogenaamde “vaste-afstandbedrijven” betreft waarvoor geen geuremissiefactoren beschikbaar zijn.
- bevat per bedrijf een aantal verplichte parameters. Het betreft: Een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten, emissiepunthoogte, gemiddelde gebouwhoogte, emissiepuntbinnendiameter, emissiepunt uittreesnelheid, vergunde emissie en de maximaal vergunde emissie. Voor een aantal parameters zijn onderstaande defaultwaarden ingevoerd:
 - Vergunde emissie (E-vergund): op basis van de vigerende vergunning;
 - Emissiepunt hoogte (ST-HOOGTE) 6,0 m.;
 - Gemiddelde gebouwhoogte (GEMGEBH): 6,0 m.;
 - Emissiepunt binnendiameter (ST-BINDIAM): 0,5 m.;
 - Emissiepunt uittreesnelheid (ST-UITTREE): 4,0 m/s;
 - Maximale emissie (E-MAX): 115.000 ou_E/s;
 - E-Max is 115.000 ou_E/s. Dit komt overeen met 5.000 mestvarkeneenheden (MVE) indien wordt uitgegaan van traditioneel gehouden vleesvarkens. Gemakshalve wordt gerekend met 1 MVE = 23 ou_E/s
 - E-max is gelijk gesteld aan E-vergund voor veehouderijen die liggen in het extensiveringsgebied en binnen de grenzen van de bebouwde kom .

Het receptorenbestand

Het rekenbestand met receptoren:

- bevat 2.330 objecten, inclusief die van de omliggende gemeenten. Een deel van de gevoelige objecten is vooraf uit het rekenbestand verwijderd. Het betreft een groot deel van de objecten binnen de bebouwde kom. Daarvoor in de plaats zijn op representatieve locaties op de rand van deze clusters (bijv. bebouwde kom) een beperkt aantal receptoren opgenomen. Omdat het representatieve punten betreft aan de rand van de bebouwingsclusters, waaronder ook de recreatiegebieden, zijn deze eerst beperkend voor de mogelijkheden van een veehouderij. Het weglaten van de gevoelige objecten binnen de rand van de bebouwingsclusters heeft daarom geen gevolgen voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. Het voordeel is dat de rekentijd aanzienlijk wordt verkort omdat het programma V-Stacks-gebied niet alle relaties tussen veehouderijen geurgevoelige objecten hoeft door te rekenen (de niet relevante objecten zijn dus weggelaten).
- bevat de normen voor de geurbelasting vanuit de veehouderij. De geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom zijn voorzien van de norm 3 ou_E/s (totaal 757 objecten), de objecten in het buitengebied hebben de norm 14 ou_E/s voor concentratiegebieden gekregen (totaal 1.573 objecten). Dit zijn de standaard wettelijke geurnormen voor de voorgrondbelasting. In de scenario's worden hiervoor andere normen ingevuld, afhankelijk van het scenario en het gebied;
- bevat per object de verplichte parameters: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten en de geurnorm. In dit bestand zijn tevens niet verplichte parameters opgenomen zoals postcode en huisnummer indien beschikbaar.

Het grid

Er is een grid aangemaakt (in V-Stacks-gebied) om geurcontouren te maken. Een grid (of raster) is een rechthoekig gebied waarin op regelmatige afstand van elkaar rekenpunten liggen. V-

Stacks-gebied berekent vervolgens per gridpunt de hoogte van de geurbelasting waarna dit in een uitvoerbestand wordt opgeslagen. Met behulp van een dergelijk grid kan de totale geurbelasting van een gebied in beeld worden gebracht.

Verder is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- de afstand tussen twee opeenvolgende gridpunten mag maximaal 100 meter bedragen om een betrouwbare interpolatie op te leveren.
- de basisgegevens van het grid zijn:
- coördinaten hoekpunt linksonder: 148.500, 450.500
- afmeting: 14.500 m. x 8.500 m.
- aantal gridpunten: 146 x 86.

De gemiddelde ruwheidslengte over het gebied bedraagt 0,42 m. Er is gerekend met een nauwkeurigheid van 10%.

Overzicht van bronnen en receptoren

In bijlage 2 is een overzicht gegeven van de bronnen en de receptoren geprojecteerd op de kadastrale kaart van gemeente Woudenberg. In dit overzicht is tevens aangegeven welke geurgevoelige objecten een norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (bebouwde kom) hebben en welke objecten een geurnorm hebben van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (buitengebied). Dit zijn de standaard wettelijke geurnormen voor de voorgrondbelasting die van toepassing zijn op concentratiegebied. Ook de gemeentegrens is aangegeven en de zone van 2 km waarvoor gegevens van buurgemeenten zijn verzameld.

4.3. Uitvoeren van berekeningen (V-stacks-gebied)

In artikel 8 van de Wgv is vastgelegd dat "de huidige en de te verwachten geursituatie in het gebied" en tevens "de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied" belangrijke overwegingen (kunnen) zijn om te besluiten tot het hanteren van andere normen dan de standaard in de wet opgenomen normen. In de gebiedsvisie zijn daarom de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied in beeld gebracht in relatie tot de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied betrokken. Voor de te verwachten geursituatie zijn meerdere scenario's doorgerekend.

De berekeningen worden uitgevoerd met V-Stacks-gebied. Per berekening zijn alle bronnen en receptoren meegenomen. Om berekeningen te kunnen maken van zowel de huidige als de toekomstscenario's zijn twee verschillende bronbestanden aangemaakt:

- een bestand voor berekening van de huidige situatie (E-Max is gelijk aan E-vergund);
- voor ieder toekomstscenario een bestand met de uitgangspunten van het betreffende scenario voor de normstelling en de te verwachten groei van de veehouderij (zie volgende hoofdstuk). De omvang van de veehouderij is begrensd op een maximale emissie van $115.000 \text{ ou}_E/\text{s}$ in het Landbouwontwikkelingsgebied en in verwevingsgebied (E-Max = 115.000 ; zie bronnenbestand aan het begin van dit hoofdstuk).

Er is overigens geen rekening gehouden met andere beperkingen in de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijen, bijvoorbeeld als gevolg van te hoge ammoniakdeposities op nabij gelegen Natura 2000 gebieden of als gevolg van hoge concentraties van fijn stof in de omgeving. Ook is geen rekening gehouden met het bedrijfseconomisch perspectief van de bedrijven in het gebied.

4.4. Interpretatie en analyse van de resultaten

De resultaten van de berekeningen met V-Stacks-gebied worden in uitvoerbestanden vastgelegd. De resultaten van deze berekeningen worden vervolgens ingelezen in een grafische omgeving (ArcGIS 9.3.1) waarmee de resultaten visueel kunnen worden weergegeven en worden geanalyseerd (met behulp van de extensie Spatial Analyst).

De analyse is gericht op de volgende onderdelen:

- a. de berekende totale geurbelasting waarbij de huidige situatie en de toekomstscenario's worden vergeleken. Daarbij wordt een relatie gelegd met de mogelijke kans op geurhinder in het gebied en wordt een indicatie gegeven van het leefklimaat;
- b. de (potentiële) uitbreidingsruimte van veehouderijen bij toepassing van de normen van de verschillende scenario's vergeleken met de huidige situatie.

Bij de gebiedsvisie wordt het onderzoeksgebied begrensd door de gemeentegrens met een zone van 2 km daar omheen over het grondgebied van de buurgemeenten. Alleen binnen het onderzoeksgebied zijn de rekenresultaten betrouwbaar. Omdat de reikwijdte van een bron circa 2 km is, zijn de resultaten in de zone van de buurgemeenten niet betrouwbaar. Daarom blijven de resultaten voor deze bufferzone in de analyse buiten beschouwing. Alleen de effecten voor de gemeente zijn inzichtelijk gemaakt.

Toetsing van de resultaten en analyse

Met de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting voor de gemeente in beeld gebracht, voor de huidige en te verwachten toekomstige situatie. De hoogte van die achtergrondbelasting zal beoordeeld moeten worden, waarbij moet worden bepaald of deze acceptabel is voor het leefklimaat. Deze beoordeling ligt aan de basis van besluiten over het al dan niet verruimen of aanscherpen van de individuele belastingsnormen van veehouderijen in (delen) van de gemeente. Om op basis van de achtergrondbelasting uitspraken te kunnen doen over het leefklimaat heeft de gemeente tabel 1 en 2 gebruikt met streefwaarden voor de achtergrondbelasting en op basis daarvan haar uitgangspunten met betrekking tot het leefklimaat gekozen. Zie hiervoor paragraaf 2.5. De verschillende toekomstscenario's worden aan deze uitgangspunten getoetst en vergeleken met de huidige situatie.

5. Scenario's

In dit hoofdstuk worden de toekomstscenario's behandeld die in het kader van deze gebiedsvisie zijn doorgerekend op hun effecten voor de achtergrondbelasting als maat voor het leefklimaat en op de effecten voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij.

5.1. Groeiscenario veehouderij

De gemeente Woudenberg heeft de volgende groeiverwachtingen voor de intensieve veehouderij als uitgangspunt genomen (gemiddeld over alle bestaande bedrijven).

- extensiveringsgebieden: 0 %
- verwevingsgebieden: + 15 %
- landbouwontwikkelingsgebied: + 30 %

Het betreft een aanname van hoe de groei in de toekomst zich mogelijk ontwikkelt, zoals deze ook bij diverse gemeenten is waargenomen. De groeipercentages van 15% in verwevingsgebied en 30% in het Landbouwontwikkelingsgebied zijn vrij hoog. Er is bewust gekozen voor hogere groeipercentages zodat zeker geen onderschatting van het werkelijke toekomstige geurniveau zal optreden.

Ook is gesproken over de mogelijke omschakeling van (grondgebonden) bedrijven naar intensieve veehouderij. Omschakeling van deze bedrijven kan van invloed zijn op de achtergrondbelasting. Verondersteld wordt dat omschakeling in de toekomst voornamelijk in het landbouwontwikkelingsgebied zal voorkomen en daarom is in de gebiedsvisie uitgegaan van alleen omschakeling in het landbouwontwikkelingsgebied.

De als uitgangspunt gehanteerde 'realistische' groeiverwachtingen zijn gebaseerd op de voortgaande ontwikkelingen in de veehouderij en het ruimtelijke - en milieubeleid. Veel bedrijven hebben weinig economisch perspectief en stoppen de bedrijfsvoering. Dit is een autonome ontwikkeling, welke al jaren gaande is en zich de komende jaren voortzet. Vooral in de extensiveringsgebieden zullen bedrijven stoppen, worden uitgekocht in verband met woningbouwplannen of verplaatsen naar landbouwontwikkelingsgebieden. De blijvers in de extensiveringsgebieden kunnen zich nog ontwikkelen door gebruik te maken van emissiearme systemen (luchtwassers). De bedrijven hebben geen of beperkte ruimte voor groei. Aan de ene kant worden bedrijven rond de woonkernen beperkt als gevolg van de strengere geurnormering op de bebouwde kom en aan de andere kant worden bedrijven in de extensiveringsgebieden natuur als gevolg van de ammoniakbelasting op natuurgebieden eveneens beperkt. De verplaatsingregeling reconstructie maakt het voor bepaalde bedrijven in extensiveringsgebieden mogelijk om te verplaatsen naar landbouwontwikkelingsgebieden. De reconstructie beoogt hiermee een afwaartse beweging van veehouderijen van natuurgebieden teweeg te brengen. Ontwikkeling van de veehouderij in landbouwontwikkelingsgebieden is in principe mogelijk.

Verder is in verband met de ontwikkeling van de zoekgebieden voor woningbouw en industrieterrein er rekening mee gehouden dat de veehouderijen welke momenteel zijn gelegen in deze zoekgebieden op termijn verdwijnen. Dit betekent dat deze bedrijven nog wel een bijdrage hebben aan de achtergrondbelasting in de huidige situatie maar niet meer onder de toekomstscenario's.

5.2. Overzicht scenario's

Voor de gebiedsvisie is de wettelijke normstelling in combinatie met het groeiscenario en het worst-case scenario (100% groei) doorgerekend op de gevolgen voor de achtergrondbelasting. De volgende scenario's zijn doorgerekend:

Tabel 3: Overzicht scenario's

Scenario	Normstelling (ouE/m ³)				Groei
	Woudenberg	Extensivering	Verweving	LOG	
1	3	14	14	14	Ext: 0% Verw: 100% Log: 100%
2	3	14	14	14	Ext: 0% Verw: 15% Log: 30%
H	Huidige situatie (vergunde situatie doorgerekend)				

1. Bij scenario 1 is de normstelling in overeenstemming met de wettelijke normstelling. Als groeiscenario is hier de worst-case situatie doorgerekend. Er is vanuit gegaan dat de bedrijven in het verwevings- en extensiveringsgebied de emissieruimte voor 100% opvullen. De bedrijven in het extensiveringsgebied zijn op standstil (0% groei) gesteld.
 2. Bij scenario 2 is de normstelling in overeenstemming met de wettelijke normstelling. Als groeiscenario is hier een realistisch groeiscenario doorgerekend. Er is vanuit gegaan dat de bedrijven in het verwevingsgebied de emissieruimte voor 15% en in het landbouwontwikkelingsgebied voor 30% opvullen. De bedrijven in het extensiveringsgebied zijn op standstil (0% groei) gesteld.
- H. Scenario H betreft de huidige situatie. De vergunde situatie wordt doorgerekend. De groeiscenario's en normstelling is bij dit scenario niet van toepassing.

5.3. Voorgroundbelasting onderzoeksgebieden en zorginstelling

Gemeente Woudenberg heeft één ontwikkelingsgebied voor woningbouw en één zoekgebied voor een bedrijfsterrein nabij de kern Woudenberg. Tevens is in het buitengebied van Woudenberg zorginstelling Reinaerde gelegen. In de nabijheid van de ontwikkelingsgebieden voor woningbouw, het bedrijfsterrein en de zorginstelling is een aantal veehouderijen gelegen. Dit kan betekenen dat de geurcontouren van deze bedrijven geheel of gedeeltelijk over de gebieden zijn gelegen. Het gevolg hiervan is dat de onderzoeksgebieden niet of minder volledig bebouwd kunnen worden. In de gebiedsvisie is onderzocht of bij toepassing van de wettelijke normen (3 ou_E/m³ voor bebouwde kom) geurcontouren over deze onderzoeksgebieden zijn gelegen. Dit onderzoek is uitgevoerd als aanvulling op de scenarioberekeningen waarin de achtergrondbelasting in beeld is gebracht. Bij het gebied zorginstelling Reinaerde zijn geen plannen voor uitbreiding maar de voorgroundbelasting op dit gebied is wel in beeld gebracht om meer inzicht te krijgen in het verblijfsklimaat ter plaatse.

Tevens is onderzocht of andere normen voor de zoekgebieden meer ontwikkelingsmogelijkheden bieden en of deze andere normen milieutechnisch haalbaar zijn (passend bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling).

6. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de in het voorgaande hoofdstuk gepresenteerde scenario's met normstellingen en aanvullende onderzoeken (voorgrondbelasting in zoekgebieden) besproken. De resultaten zijn beoordeeld op basis van de uitgangspunten zoals deze zijn omschreven in hoofdstuk 2.

6.1. Achtergrondbelasting

De resultaten van de scenarioberekeningen voor de achtergrondbelasting zijn in onderstaande tabel weergegeven. Hierin is ook de huidige situatie opgenomen. De kaarten die betrekking hebben op de achtergrondbelasting voor geur zijn opgenomen in aparte bijlagen (bijlagen 3 tot en met 5).

Tabel 4. Resultaten achtergrondbelasting per gebied (uitgedrukt in ou_E/m^3).

		Scenario H	Scenario 1 Wettelijke normen	Scenario 2 Wettelijke normen
		Huidige situatie	Worst case	Groeiscenario
Woonkern Woudenberg	gem.*	3	4	2
	spr.*	1 - 12	2 - 14	1 - 5
Extensiveringsgebied	gem.	1	5	2
	spr.	0 - 52	0 - 120	0 - 52
Verwevingsgebied	gem.	6	24	9
	spr.	1 - 126	2 - 435	1 - 138
Landbouwontwikkelingsgebied	gem.	7	32	13
	spr.	2 - 77	5 - 307	3 - 140
Uitbreiding industrieterrein	gem.	7	9	7
	spr.	4 - 18	6 - 20	3 - 18
Woningbouw Zuid Oost Noord	gem.	8	6	4
	spr.	4 - 25	5 - 10	3 - 8
Woningbouw Zuid Oost Zuid	gem.	6	10	4
	spr.	2 - 39	4 - 27	3 - 15
Zorginstelling Reinaerde	gem.	3	17	4
	spr.	1 - 5	6 - 40	2 - 7

*Met gem. wordt de gemiddelde achtergrondbelasting genoemd terwijl spr. betrekking heeft op de spreiding.

Hieronder worden de resultaten per gebied besproken.

Woonkern Woudenberg

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting op woonkern Woudenberg $3\ ou_E/m^3$. Dit komt overeen met een goed leefklimaat. De gemiddelde geurbelasting neemt af van $3\ ou_E/m^3$ in de huidige situatie naar $2\ ou_E/m^3$ in scenario 2 (wettelijke normen met groeiscenario). Dit komt omdat de bedrijven die zijn gelegen in de zoekgebieden in de toekomst verdwijnen en

derhalve geen bijdrage meer hebben aan de toekomstige achtergrondbelasting. De gemiddelde geurbelasting op de woonkern Woudenberg neemt toe van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in de huidige situatie naar $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in scenario 1 (wettelijke normen worst-case). Deze waarden voor de gemiddelde achtergrondbelasting blijven bij alle scenario's ver onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor woonkernen. Verder blijkt dat ook de spreiding sterk afneemt onder scenario 2 in vergelijking met de huidige situatie tot maximaal $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is opnieuw te wijten aan het op termijn verdwijnen van de bedrijven in de zoekgebieden. De spreiding komt onder scenario 2 niet boven de gestelde streefwaarde voor woonkernen.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat de toekomstscenario's slechts een gering effect hebben op de gemiddelde achtergrondbelasting ($\pm 1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) in de woonkern. De scenario's resulteren in een gemiddelde achtergrondbelasting van $2-4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als zeer goed tot goed leefklimaat (zie tabel 2).

Extensiveringsgebied

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting in het extensiveringsgebied $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een zeer goed leefklimaat. In de toekomstscenario's neemt de gemiddelde geurbelasting op het extensiveringsgebied toe tot $2-5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een achtergrondbelasting van $2-5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt gewaardeerd als zeer goed tot goed leefklimaat (zie tabel 2).

De berekende waarden blijven ver onder de gestelde streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor extensiveringsgebied. Verder blijkt dat de spreiding toeneemt onder toekomstscenario 1 (worst-case) tot maximaal $120 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De waarde voor de spreiding komt, onder alle scenario's, fors boven de gestelde streefwaarde voor extensiveringsgebied. Ook in de huidige situatie voldoet de maximale spreiding niet aan de gestelde streefwaarde voor het extensiveringsgebied. Dit is te verklaren omdat in het extensiveringsgebied een aantal intensieve veehouderijen is gelegen die deze hoge pieken veroorzaken. Bij het bepalen van de gemiddelde achtergrondbelasting in een gebied wordt immers gebruik gemaakt van fictieve meetpunten (gridpunten) in het gehele gebied. Het is derhalve mogelijk dat een dergelijk meetpunt in de directe nabijheid van een intensieve veehouderij is gelegen waardoor deze hoge waarden worden berekend.

Uit de tabel blijkt dat scenario 1 resulteert in de hoogste achtergrondbelasting in het extensiveringsgebied ten opzichte van de overige scenario's. Dit komt door het (niet realistische) worst-case groeiscenario waarbij de veehouderijen de emissieruimte voor 100% opvullen.

Verwevingsgebied

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting in het verwevingsgebied $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een goed leefklimaat. In de toekomstscenario's neemt de gemiddelde geurbelasting op het verwevingsgebied toe tot $9-24 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een achtergrondbelasting van $9-24 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt gewaardeerd als redelijk goed tot tamelijk slecht leefklimaat (zie tabel 2). De berekende waarden in scenario's H en 2 blijven ver onder de gestelde streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor verwevingsgebied.

Verder blijkt dat de spreiding toeneemt onder toekomstscenario's 1 en 2 tot maximaal $435 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De waarde voor de spreiding komt, onder alle scenario's, fors boven de gestelde streefwaarde voor verwevingsgebied. Ook in de huidige situatie voldoet de maximale spreiding niet aan de gestelde streefwaarde voor het verwevingsgebied. Dit is te verklaren omdat in het verwevingsgebied een aantal intensieve veehouderijen is gelegen die deze hoge pieken veroorzaakt. Bij het bepalen van de gemiddelde achtergrondbelasting in een gebied wordt immers gebruikgemaakt van fictieve meetpunten (gridpunten) in het gehele gebied. Het is derhalve

mogelijk dat een dergelijk meetpunt in de directe nabijheid van een intensieve veehouderij is gelegen waardoor deze hoge waarden worden berekend.

Uit de tabel blijkt dat scenario 1 resulteert in de hoogste achtergrondbelasting in het extensiveringsgebied ten opzichte van de overige scenario's. Dit komt door het (niet realistische) worst-case groeiscenario waarbij de veehouderijen de emissieruimte voor 100% opvullen. De gemiddelde achtergrondbelasting onder dit Worst-case scenario 1 voldoet niet aan de gestelde streefwaarde ($+4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ boven de streefwaarde).

Landbouwontwikkelingsgebied

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting in het landbouwontwikkelingsgebied $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een goed tot redelijk goed leefklimaat. In de toekomstscenario's neemt de gemiddelde geurbelasting op het landbouwontwikkelingsgebied toe tot $13\text{-}32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een achtergrondbelasting van $13\text{-}32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt gewaardeerd als matig tot slecht leefklimaat (zie tabel 2).

De berekende waarden voldoen allen aan de gestelde streefwaarde van $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor landbouwontwikkelingsgebied. Verder blijkt dat de spreiding toeneemt onder toekomstscenario 1 (worst-case) tot maximaal $307 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De waarde voor de spreiding komt, onder alle scenario's, fors boven de gestelde streefwaarde voor landbouwontwikkelingsgebied. Ook in de huidige situatie voldoet de maximale spreiding niet aan de gestelde streefwaarde voor het landbouwontwikkelingsgebied. Dit is te verklaren omdat in het landbouwontwikkelingsgebied een aantal intensieve veehouderijen is gelegen die deze hoge pieken veroorzaakt. Bij het bepalen van de gemiddelde achtergrondbelasting in een gebied wordt immers gebruikgemaakt van fictieve meetpunten (gridpunten) in het gehele gebied. Het is derhalve mogelijk dat een dergelijk meetpunt in de directe nabijheid van een intensieve veehouderij is gelegen waardoor deze hoge waarden worden berekend. Uit de tabel blijkt dat scenario 1 resulteert in de hoogste achtergrondbelasting in het landbouwontwikkelingsgebied ten opzichte van de overige scenario's. Dit komt door het (niet realistische) worst-case groeiscenario waarbij de veehouderijen de emissieruimte voor 100% opvullen.

Uitbreiding industrie

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting in dit zoekgebied $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een goed tot redelijk goed leefklimaat. In toekomstscenario 1 neemt de gemiddelde geurbelasting op het zoekgebied toe tot $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een achtergrondbelasting van $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt gewaardeerd als redelijk goed leefklimaat (zie tabel 2). Onder toekomstscenario 2 blijft de gemiddelde achtergrondbelasting $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

De berekende waarden blijven onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor extensiveringsgebied. Verder blijkt dat de spreiding toeneemt onder toekomstscenario 1 (worst-case) tot maximaal $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De waarde voor de spreiding komt, onder alle scenario's, boven de gestelde streefwaarde voor zoekgebieden. Ook in de huidige situatie voldoet de maximale spreiding niet aan de gestelde streefwaarde. Dit is te verklaren omdat in de directe omgeving van het zoekgebied een (aantal) intensieve veehouderij(en) is gelegen die deze hoge pieken veroorzaakt. Bij het bepalen van de gemiddelde achtergrondbelasting in een gebied wordt immers gebruikgemaakt van fictieve meetpunten (gridpunten) in het gehele gebied. Het is derhalve mogelijk dat een dergelijk meetpunt in de directe nabijheid van een intensieve veehouderij is gelegen waardoor deze hoge waarden worden berekend.

Uit de tabel blijkt dat scenario 1 resulteert in de hoogste achtergrondbelasting in het extensiveringsgebied ten opzichte van de overige scenario's. Dit komt door het (niet realistische) worst-case groeiscenario waarbij de veehouderijen de emissieruimte voor 100% opvullen.

Zoekgebied Woningbouw

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting op dit zoekgebied 6-8 ou_E/m^3 . Dit komt overeen met een goed tot redelijk goed leefklimaat. De gemiddelde geurbelasting neemt af van 8 ou_E/m^3 in de huidige situatie naar 4-6 ou_E/m^3 in de toekomstscenario's. Dit komt omdat de bedrijven die zijn gelegen in de zoekgebieden in de toekomst verdwijnen en derhalve geen bijdrage meer hebben aan de toekomstige achtergrondbelasting. Deze waarden voor de gemiddelde achtergrondbelasting blijven bij alle scenario's ver onder de gestelde streefwaarde van 10 ou_E/m^3 voor toekomstige woonkernen. Verder blijkt dat ook de spreiding sterk afneemt onder de toekomstscenario's in vergelijking met de huidige situatie tot maximaal 27 ou_E/m^3 . Dit is opnieuw te wijten aan het op termijn verdwijnen van de bedrijven in de zoekgebieden. De spreiding komt onder de toekomstscenario's niet boven de gestelde streefwaarde voor toekomstige woonkernen.

De scenario's resulteren in een gemiddelde achtergrondbelasting van 4-10 ou_E/m^3 . Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed tot redelijk goed leefklimaat (zie tabel 2).

Zorginstelling Reinaerde

In de huidige situatie bedraagt de gemiddelde achtergrondbelasting in dit gebied 3 ou_E/m^3 . Dit komt overeen met een goed leefklimaat. In toekomstscenario 1 neemt de gemiddelde geurbelasting op het gebied toe tot 17 ou_E/m^3 . Een achtergrondbelasting van 17 ou_E/m^3 wordt gewaardeerd als matig leefklimaat (zie tabel 2). Onder toekomstscenario 2 neemt de gemiddelde achtergrondbelasting in geringe mate toe tot 4 ou_E/m^3 . Dit komt overeen met een goed leefklimaat. De berekende waarden blijven onder de gestelde streefwaarde van 20 ou_E/m^3 voor extensiverings- en verwevingsgebied. Verder blijkt dat de spreiding toeneemt onder de toekomstscenario's tot maximaal 40 ou_E/m^3 . De waarde voor de spreiding komt in scenario 1 boven de gestelde streefwaarde voor zoekgebieden. Dit is te verklaren omdat in de directe omgeving van het zoekgebied een (aantal) intensieve veehouderij(en) is gelegen die deze hoge pieken veroorzaakt. Bij het bepalen van de gemiddelde achtergrondbelasting in een gebied wordt immers gebruikgemaakt van fictieve meetpunten (gridpunten) in het gehele gebied. Het is derhalve mogelijk dat een dergelijk meetpunt in de directe nabijheid van een intensieve veehouderij is gelegen waardoor deze hoge waarden worden berekend.

Uit de tabel blijkt dat scenario 1 resulteert in de hoogste achtergrondbelasting in het extensiveringsgebied ten opzichte van de overige scenario's. Dit komt door het (niet realistische) worst-case groeiscenario waarbij de veehouderijen de emissieruimte voor 100% opvullen.

Overschrijdingen van de streefwaarden

In tabel 5 is het aantal locaties weergegeven waarop de achtergrondbelasting hoger is dan de streefwaarde. In het buitengebied betreft het alle voor geurgevoelige objecten. In de kernen betreft het ijkpunten op de rand van woonkernen (ieder ijkpunt vertegenwoordigt een aantal geurgevoelige objecten / woningen). Tussen haakjes is de voor het betreffende gebied gestelde streefwaarde aangegeven. De kaarten die betrekking hebben op de overschrijdingen van de streefwaarden zijn opgenomen in aparte bijlagen (bijlagen 6 tot en met 8).

Tabel 5. Aantal overschrijdingen van de streefwaarden

	Scenario H	Scenario 1 Wettelijke normen	Scenario 2 Wettelijke normen
	Huidige situatie	Worst case	Groeiscenario
Bebouwde kom (10 ou _E /m ³)	12	0	0
Extensiveringsgebied (20 ou _E /m ³)	1	1	1
Verwevingsgebied (20 ou _E /m ³)	6	31	7
Landbouwontwikkelingsgebied (32 ou _E /m ³)	1	1	1

Uit de resultaten blijkt dat:

- in woonkern Woudenberg in de toekomstscenario's geen overschrijdingen van de streefwaarde meer voorkomen. Dit komt omdat de bedrijven die zijn gelegen in de zoekgebieden nabij woonkern Woudenberg in de toekomst verdwijnen;
- in het extensiveringsgebied zowel in de huidige situatie als in de toekomstscenario's slechts 1 overschrijding van de streefwaarde voorkomt;
- in het verwevingsgebied sprake is van een toename van het aantal overschrijdingen onder de toekomstscenario's met 1 of 25 knelpunten. Toekomstscenario 1 (worst-case) veroorzaakt hier de meeste overschrijdingen;
- in het landbouwontwikkelingsgebied zowel in de huidige situatie als in de toekomstscenario's slechts 1 overschrijding van de streefwaarde voorkomt.

6.2. Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij

De effecten van de scenario's en normstellingen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij zijn weergegeven in tabel 6.

Tabel 6. Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij

	Scenario H	Scenario 1	Scenario 2
	Huidige situatie	Wettelijke normen Worst case	Wettelijke normen Groeiscenario
Totaal	57.386	779%	159%
Bebouwde kom	8	100%	100%
Extensiveringsgebied	1.910	100%	100%
Verwevingsgebied	40.511	815%	151%
Landbouwontwikkelingsgebied	11.180	1029%	249%
Woningbouw Zuid Oost Noord	1.020	-	-
Woningbouw Zuid Oost Zuid	2.757	-	-

Groeimogelijkheden

Het blijkt dat de veehouderij onder de toekomstscenario's nog forse uitbreidingsmogelijkheden heeft. Afhankelijk van het groeiscenario kunnen de veehouderijen in totaal nog tussen de 59 en 679% in emissie uitbreiden. In het verwevingsgebied is een groei mogelijk van 51 - 715% en in het landbouwontwikkelingsgebied 149 tot 929% wanneer deze vergeleken worden met de huidige situatie. Dit geldt nadrukkelijk voor de emissie. Wanneer dieren emissiearm worden gehuisvest kan de uitbreiding in dieraantallen groter zijn.

Veehouderijen op emissie standstil

In tabel 7 is het aantal bedrijven met emissiestandstil weergegeven. Op deze bedrijven is geen groei van emissie van geurstoffen mogelijk (uitgedrukt als $ou_{E/S}$).

Tabel 7. Veehouderijen op emissiestandstil

	Scenario H	Scenario 1	Scenario 2	aantal
	Huidige situatie	Wettelijke	Wettelijke	bedrijven
		normen	normen	huidig /
		Worst case	Groeiscenario	toekomstig
Totaal	18	13	13	129/114
Bebouwde kom	1	1	1	1/1
Extensiveringsgebied	1	1	1	4/4
Verwevingsgebied	8	7	7	87/86
Landbouwontwikkelingsgebied	4	4	4	23/23
Woningbouw Zuid Oost Noord	1	-	-	4/0
Woningbouw Zuid Oost Zuid	3	-	-	10/0

Hieruit is op te maken dat 13 bedrijven van totaal 114 bedrijven (11%) te maken krijgen met emissiestandstil onder de doorgerekende wettelijke normstelling. Hierbij valt op dat relatief gezien in het landbouwontwikkelingsgebied de meeste bedrijven te maken krijgen met emissiestandstil (17%) indien het extensiveringsgebied en bebouwde kom buiten beschouwing worden gelaten. Er moet hierbij worden opgemerkt dat emissiestandstil niet betekent dat er geen uitbreiding meer mogelijk is. Door geurreducerende maatregelen toe te passen is nog wel groei mogelijk. Hierbij moet worden opgemerkt dat door de inwerkingtreding van het besluit Huisvesting ammoniakemissie milieubeheer strengere eisen worden gesteld aan de ammoniakemissie van intensieve veehouderijen. Dit betekent dat veel bedrijven op korte termijn zullen moeten investeren in ammoniakreducerende maatregelen die in de meeste gevallen tevens geurreductie veroorzaken.

6.3. Voorgrondbelasting nabij zoekgebieden en zorginstelling

In de directe omgeving van de zoekgebieden en de zorginstelling is een aantal veehouderijen gelegen. Van de veehouderijen die mogelijk van invloed zijn op de gebieden is met verspreidingsmodel V-Stacks-gebied de individuele geurcontour (de zogenaamde voorgrondbelasting) berekend. Met de uitkomsten zijn per bedrijf de geurcontouren in beeld gebracht. De resultaten van deze berekeningen worden in het hiernavolgende onderdeel besproken.

Bij het in beeld brengen van de geurcontour of vaste afstand is in het onderhavige geval uitgegaan vanaf de rand van het bouwblok. Bij het toetsen van de omgekeerde werking in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen moet immers altijd in eerste instantie worden uitgegaan van de rand van het bouwblok. Dit is de planologisch maximale geurcontour. In sommige gevallen waarbij de veehouderij niet meer kan uitbreiden met geuremissie en tevens geen emissiepunten meer richting het zoekgebied kan verplaatsen mag worden uitgegaan van de werkelijke geurcontour (geurcontour op basis van de bestaande situatie).

Uitbreidingslocaties voor woningbouw en industrieterrein

In bijlage 9 zijn de wettelijke geurcontouren met de wettelijke normen van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van veehouderijen weergegeven die van invloed zijn op de ontwikkelingsgebieden voor woningbouw en industrieterrein in gemeente Woudenberg. Tevens zijn de vaste afstanden van 50 en 100 meter weergegeven. In deze bijlage is de huidige situatie in beeld gebracht. Dit betekent dat de bedrijven die in de zoekgebieden zijn gelegen, nog aanwezig zijn.

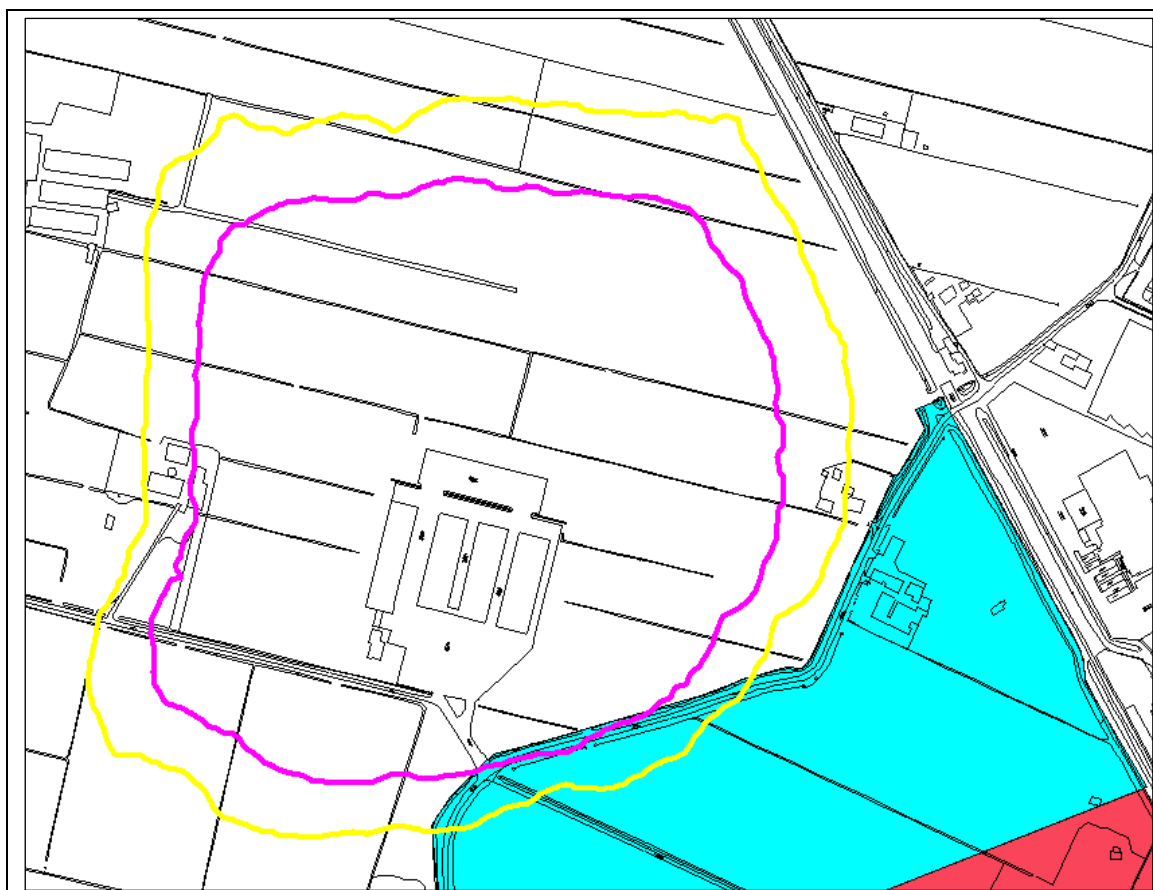
Bij toetsing aan de wettelijke geurnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en vaste afstand van 100 meter (dit gebied wordt bij realisering immers bebouwde kom) blijkt dat een groot aantal geurcontouren (ca. 8) en vaste afstanden (ca. 10) over de zoekgebieden zijn gelegen. Dit betekent dat slechts een klein deel van de zoekgebieden kan worden gerealiseerd.

In bijlage 10 is de toekomstige situatie weergegeven waarbij ervan uit is gegaan dat de bedrijven die zijn gelegen in de zoekgebieden zijn verplaatst/gesaneerd. Ook hier zijn de wettelijke geurcontouren met de wettelijke normen van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van veehouderijen weergegeven en de vaste afstanden van 50 en 100 meter. Tevens is meegenomen dat een aantal bedrijven in de nabijheid van een zoekgebied zijn gestopt met de bedrijfsvoering. Het zoekgebieden voor industrie ligt echter bij de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ nog steeds voor een deel binnen de geurcontour van één intensief bedrijf ten noordwesten van deze zoekgebieden.

De geurcontouren en vaste afstanden die over zoekgebied woningbouw zijn gelegen zijn allen aan de randen van het grote, globale zoekgebied gelegen en laten voldoende ruimte over voor bebouwing.

In bijlage 9 en 10 zijn de wettelijke geurcontouren met de wettelijke normen van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van de veehouderijen weergegeven op basis van de maximaal vergunde geuremissie, gerekend vanaf de hoek van het bouwblok. Dit is de theoretische rekenmethode die gebruikt wordt om een goede ruimtelijke ordening en een aanvaardbare inrichting van het gebied te verkrijgen. Vanuit de Wgv wordt de huidige, werkelijke geurcontour op stalniveau van de veehouderij berekend. Hierbij wordt gerekend vanuit het emissiepunt.

In figuur 1 staan de huidige feitelijke geurcontouren van 3 en 4 ou_E/m^3 nabij het zoekgebied uitbreiding industrie. De huidige, feitelijke geurcontour van 3 ou_E/m^3 (gele contour) van dit bedrijf is voor een deel in het zoekgebied gelegen. De huidige, feitelijke geurcontour van 4 ou_E/m^3 van dit bedrijf is op de rand van het zoekgebied gelegen. Uit de figuur blijkt dat het zoekgebied dat in de nabijheid van dit bedrijf is gelegen volledig kan worden bebouwd indien een geurnorm van 4 ou_E/m^3 wordt vastgesteld voor dit gebied. Door de norm ter plaatse te verhogen ten opzichte van de wettelijke norm van 3 ou_E/m^3 wordt tevens nog enige ontwikkelingsruimte geboden aan het nabijgelegen bedrijf. Het gedeelte waar de contour op de rand van zoekgebied is gelegen betreft een sloot waar geen geurgevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Een maximale voorgrondbelasting van 4 ou_E/m^3 komt overeen met 11% geurgehinderden en dit resulteert in een redelijk goed leefklimaat.

Figuur 1. Geurcontour 3 en 4 ou_E/m^3 nabij zoekgebied uitbreiding industrie.

De gele contour is 3 ou_E/m^3 en de roze contour is 4 ou_E/m^3

Het blauwe deel van het industrieterrein is fase 1, voorgesteld zal worden om dit deel van het zoekgebied op 4 ou_E/m^3 te zetten. De andere fases blijven op 14 ou_E/m^3 staan.

Zorginstelling Reinaerde

In bijlage 11 zijn de wettelijke geurcontouren met de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de vaste afstanden van 100 en 50 meter van veehouderijen in de nabijheid Zorginstelling Reinaerde weergegeven. Uit een uitspraak van de afdeling rechtspraak van de Raad van State is gebleken dat dit gebied moet worden beschouwd als buitengebied. Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met de geurcontouren van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de vaste afstand van 50 meter. Uit de bijlage blijkt dat het gebied buiten de contour van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ligt. Tevens is gebleken dat het bedrijf met de hoogste voorgrondbelasting op dit gebied in de huidige situatie reeds geen uitbreidingsmogelijkheden meer heeft. Op basis hiervan is er dus geen reden om voor dit gebied een strengere norm te stellen. Het overige bedrijf in de omgeving met een geurcontour is op een redelijk grote afstand gelegen waardoor voor onacceptabele geuroverlast door uitbreiding van dit bedrijf niet hoeft te worden gevreesd.

Ten zuiden van de zorginstelling is een veehouderij gelegen waar niet-intensieve dieren worden gehouden. De contour van 50 meter is gelegen over een deel van het terrein van de zorginstelling. Dit betekent dat het bedrijf niet meer kan uitbreiden met dieren (verplaatsing van emissiepunt is mogelijk nog wel een optie, maar de ruimte binnen het bouwblok is vrij beperkt). Aangezien het bedrijf (vermoedelijk) op slot zit, bestaat er geen aanleiding om voor dit gebied andere vaste afstanden te stellen.

6.4. Voorkeurscenario

Op grond van voorgaande resultaten kan worden geconcludeerd dat de toekomstige achtergrond geurbelasting bij toepassing van de wettelijke normen uitgaande van zowel het worst-case scenario als een groeiscenario in alle gebieden op een acceptabel niveau blijft. Dit betekent dat, ook in het geval dat de voorgestelde afwijkende geurnormen worden opgesteld voor het zoekgebied industrieterrein, de geurbelasting op een acceptabel niveau blijft. In alle gebieden voldoet de gemiddelde achtergrondbelasting aan de gestelde streefwaarden.

Voor de zoekgebieden voor woningbouw en industrieterrein is onderzocht hoe de huidige en te verwachten toekomstige geurbeleving is, alsook hoe deze zich verhouden tot de gewenste geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Indien dit aanleiding geeft tot het aanpassen van de geurnorm op deze gebieden, zal onderzocht worden welke waarden leiden tot een mogelijkheid om de beoogde geplande ruimtelijke ontwikkelingen doorgang te laten vinden, alsook een acceptabele geurbeleving garanderen. Bij het toepassen van de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ blijft binnen de zoekgebieden voor woningbouw voldoende ruimte voor de realisatie van woningen. Om deze reden kiest de gemeente Woudenberg ervoor om de geurnorm binnen de zoekgebieden voor woningbouw niet aan te passen. Voor deze gebieden wordt de wettelijke geurnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehandhaafd.

In de directe omgeving van fase 1 van het zoekgebied voor industrieterrein is één bedrijf gelegen. De geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van dit bedrijf is (gedeeltelijk) binnen het zoekgebied gelegen. Op grond hiervan kan worden gesteld dat de wettelijke geurnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (net) niet binnen dit zoekgebied past. De gemeente Woudenberg wenst echter de norm voor dit gebied te verhogen tot $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Het feit dat sprake is van een bedrijventerrein en er geen woningbouw plaatsvindt binnen het gebied, rechtvaardigt een hogere geurnorm. Bovendien komt een voorgrondbelasting van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ overeen met een hinderpercentage van 11% en een redelijk goed leefklimaat. Door

de norm ter plaatse te verhogen ten opzichte van de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt tevens nog enige ontwikkelingsruimte geboden aan het nabijgelegen bedrijf.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat het toepassen van de wettelijke normen in combinatie met het toepassen van een geurnorm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ binnen fase 1 van het zoekgebied voor industrieterrein de gewenste balans tot stand brengt tussen het belang van de veehouderij en het belang van bescherming van het leefklimaat. Naar de toekomst toe wordt het leefklimaat in de woonkern, zoekgebieden voor woningbouw en industrie, zorginstelling en buitengebied afdoende beschermd tegen hoge geurbelastingen en heeft de veehouderij nog ruim voldoende ontwikkelingsmogelijkheden.

De gemeente Woudenberg heeft haar voorkeur uitgesproken voor het grotendeels handhaven van de wettelijke geurnormen in combinatie met het plaatselijk toepassen van een geurnorm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ binnen het zoekgebied voor industrieterrein.

6.5 Toetsing aan de randvoorwaarden Wgv

In de artikelen 6 en 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen dan die standaard in de wet zijn opgenomen. Deze zijn paragraaf 2.3 besproken. In deze paragraaf wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen.

De gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied

Een andere waarde of andere afstand wordt gemotiveerd door de gemeentelijke visie op – een deel van - het gemeentelijke grondgebied, waarvoor het stellen van die waarde of afstand wordt overwogen. De visie bevat de gewenste ruimtelijke inrichting in het gebied, in ieder geval ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. De handreiking bij de Wgv stelt dat het voor de hand ligt om te motiveren of, en zo ja: hoe en in welke mate, de andere normstelling aan realisering van de visie bijdraagt.

In de gebiedsvisie van de gemeente Woudenberg zijn naast de integrale zonering van het Reconstructieplan de voor woningbouw en industrieterrein ook het Masterplan, de Haalbaarheidsstudie, het Streekplan (1994-2004 en 2005-2015) en de concept structuurvisie als basis voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling genomen.

Door in het toekomstige woningbouwgebied de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te handhaven zorgt de gemeente ervoor dat de toekomstige bewoners van deze gebieden een zeer acceptabel woon- en leefklimaat ervaren. De geringe verhoging van de geurnorm tot $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in het zoekgebied voor industrieterrein waarborgt eveneens een goed verblijfsklimaat. De geurgevoelige objecten die, in fase 1 van het bedrijventerrein zullen worden gerealiseerd, bestaan uit bedrijven/kantoorpanden. Een woning wordt over het algemeen permanent gebruikt, waarin een bedrijf/kantoor maar beperkt gebruikt wordt voor menselijk verblijf. Door een geringe verhoging van de geurnorm binnen fase 1 van dit zoekgebied vast te stellen wordt de in de nabijheid gelegen veehouderij nog ontwikkelingsruimte geboden waarbij tevens het verblijfsklimaat binnen het zoekgebied op een zeer acceptabel niveau blijft.

Op grond van het bovenstaande kan worden gesteld dat de gemeente voldoende rekening heeft gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied en de motivatie in overeenstemming is met wat de Wgv vereist.

Huidige en te verwachten geursituatie in het gebied

In de gebiedsvisie is een scenario voor de te verwachten geursituatie in het gebied vergeleken met de huidige situatie. Op basis hiervan heeft de gemeente afwegingen gemaakt en de voorkeur gegeven aan andere normen voor een beperkt deel van haar grondgebied. Andere normen voor het overige grondgebied zijn niet noodzakelijk in relatie tot de gewenste ruimtelijke inrichting van het gemeentelijk grondgebied. Hiermee is voldaan aan de eis van de Wgv om rekening te houden met de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied.

Het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging

De IPPC-richtlijn beoogt een geïntegreerde aanpak (preventie en bestrijding) van verontreiniging. Afwenteling van een verontreiniging moet worden voorkomen, teneinde een hoog niveau van bescherming voor 'het milieu in zijn geheel' te bevorderen (overwegingen 7 en 9 van de richtlijn). Daarom moet bij het opstellen van een verordening niet alleen met de geursituatie maar ook met de andere milieucompartimenten rekening worden gehouden.

De gemeente zal in een beperkt deel van haar grondgebied een andere norm voor de voorgrondbelasting gaan hanteren. In het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging is met betrekking tot de normstelling het volgende in beschouwing genomen:

- de andere norm leidt niet tot een concentratie aan veehouderijen in de nabijheid van voor ammoniak kwetsbare gebieden;
- de andere norm staat een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging door het toepassen van de best beschikbare technieken niet in de weg.

Kortom, de andere norm binnen het zoekgebied voor industrieterrein leidt niet tot verplaatsing van de verontreiniging naar een ander milieucompartiment, waardoor de bestrijding van andere verontreinigingen en dus een 'duurzame ontwikkeling' (overweging 9 van de IPPC richtlijn) zou worden gefrustreerd.

Noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu

De gemeentelijke afweging resulteert in een andere norm, die weliswaar generiek is in een gebied, maar die voortvloeit uit een maatwerkbenadering ten aanzien van alle onderscheiden veehouderijen in het gebied. De combinatie van deze maatwerkbenadering, de andere norm die de in de wet vastgelegde boven- en ondergrenzen niet overschrijdt, de mogelijkheid van toepassing van artikel 2 tweede lid Wgv tot het weigeren van de vergunning en het toepassen van beste beschikbare technieken, waarborgen dat voor het milieu in zijn geheel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming, in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel zouden worden beoordeeld.

Overleg naburige gemeenten

Indien de gemeentelijke beslissing om voor een bepaald gebied een andere norm te hanteren, effecten heeft op de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen in nabij gelegen gemeenten, dient er overleg met de naburige gemeenten plaats te vinden (artikel 9 van de Wgv).

De verhoogde norm op de uitbreidingslocaties voor het industrieterrein, alsmede de vaste afstanden voor Het Groene Woud (zie hoofdstuk 7) hebben geen effecten voor de buurgemeenten Barneveld, Leusden, Renswoude, Scherpenzeel, Utrechtse Heuvelrug en Zeist, derhalve is overleg met de buurgemeenten niet nodig.

6.6 Toetsing aan de uitgangspunten van het reconstructiebeleid

De gemeente is bij de berekeningen van de achtergrondbelasting uitgegaan van de integrale zonering zoals vastgelegd is in het Reconstructieplan. De gebiedsvisie is gebaseerd op deze integrale zonering aangevuld met ruimtelijke gegevens over de zoekgebieden voor woningbouw en industrieterrein en de zorginstelling.

Uit de resultaten is gebleken dat het voorkeurscenario het reconstructiebeleid ondersteunt. Dit wil zeggen dat de meeste ontwikkelingsruimte voor de veehouderij beschikbaar komt in het landbouwontwikkelingsgebied.

Het voorkeurscenario resulteert in vergelijking met de huidige situatie in een zeer geringe toename (+1) van het aantal locaties met een overschrijding van de streefwaarden (uitgaande van het realistische groeiscenario). Deze overschrijding bevindt zich in het verwevingsgebied. Verder neemt in de bebouwde kom het aantal overschrijdingen sterk af (-12) door de sanering van de veehouderijen die momenteel nog in de zoekgebieden voor woningbouw zijn gelegen. Opgemerkt moet worden dat ook in de huidige situatie al overschrijdingen bestaan. Andere geurnormen (scherpere) kunnen daar geen verandering in brengen omdat bestaande rechten van veehouderijen niet kunnen worden aangetast.

7. Vaste afstanden Het Groene Woud

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de reeds bestaande verordening geurhinder en veehouderij van 29 mei 2008 die betrekking heeft op de vaste afstanden in gebied Het Groene Woud. De tekst van dit hoofdstuk is rechtstreeks afkomstig uit de toelichting van 29 mei 2008.

7.1. Inleiding

In het Streekplan 2005-2015 van de provincie Utrecht is voor Woudenberg aan de noordoostkant van de kern een uitbreidingsmogelijkheid voor 280 woningen opgenomen, waarmee de rode contour gesloten dient te worden. Bij de ontwikkeling van deze uitbreidingslocatie zal ook een deel van de inbreidingsopgave van de gemeente Woudenberg moeten worden gerealiseerd. Voor deze locatie Het Groene Woud is ca. 14,5 ha grond verworven. Bij de planvorming voor Het Groene Woud is geconstateerd dat meerdere milieunormen de ontwikkeling van het zoekgebied bemoeilijken en deels onmogelijk maken. De milieunormen betreffen onder andere de normen zoals opgenomen in de Wet geluidhinder en de Wgv. Voor de meeste milieunormen is in de planvorming een oplossing gevonden. Voor de geurnormen van met name manege Groenewoud is een oplossing gevonden in de Wgv in de vorm van een verordening waarmee de vaste afstanden aangepast kunnen worden.

7.2. Wettelijk kader

In de Wgv (Wgv) zijn geurnormen opgenomen die gelden op een geurgevoelig object. Daarnaast zijn voor dieren waarvoor geen emissiefactoren zijn vastgelegd vaste afstanden bepaald. Paarden worden aangemerkt als dieren waarvoor geen emissiefactoren zijn vastgesteld en waarvoor derhalve vaste afstanden gelden. Ingevolge artikel 4 van de Wgv dient de afstand tussen een veehouderij waar paarden worden gehouden en een geurgevoelig object tenminste 100 meter te bedragen tot een object binnen de bebouwde kom en 50 meter tot een object buiten de bebouwde kom.

De Wgv geeft in artikel 6 de gemeenteraad als bevoegd gezag de mogelijkheid om (binnen een bepaalde bandbreedte) voor een deel van zijn grondgebied een afwijkende geurnormering respectievelijk een gewijzigde vaste afstand te bepalen. Afhankelijk van het karakter en de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied en de toekomstige omvang van het veebestand kan behoefte bestaan een andere minimumafstand vast te stellen. Deze vaste afstand dient vervolgens door het bevoegd gezag bij vergunningverlening te worden gehanteerd.

Aan de verordening moet een gemeentelijke visie op de ontwikkeling van het buitengebied ten grondslag liggen. De andere waarde of afstand moet blijven binnen de bandbreedte genoemd in artikel 6, en wordt gemotiveerd op basis van één of beide van de criteria:

- gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of
- afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

In de visie dient te worden aangegeven in hoeverre bepaalde gewenste ontwikkelingen worden verhinderd of belemmerd door de normstelling uit artikel 4. De gemeente is vervolgens bevoegd om binnen de bandbreedte van artikel 6 de afstand zodanig te bepalen dat realisatie van de gemeentelijke visie wordt bevorderd.

7.3. Aanleiding voor de verordening

Bij het stedenbouwkundige ontwerp van de wijk Het Groene Woud is uitgegaan van de afstandseisen voor paardenbedrijven welke golden bij de start van de planvorming op grond van de "Richtlijn Veehouderij en stankhinder". Hierin was voor paarden categorie K, geen afstand vastgesteld. Blijkens deze richtlijn gold bij de afstandbepaling voor categorie I en II een minimale afstand van 50 m, gelijk aan de minimale afstand die van toepassing is op bedrijven die vallen onder een AMvB, zoals Besluit melkrundveehouderijen.

Tijdens de verdere ontwikkeling van het bestemmingsplan is de zogenoemde "stankwet" een aantal keren gewijzigd. Allereerst op 17 maart 2005. Toen is het reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost van kracht geworden en daarmee is de "Wet stankemissie veehouderijen in landbouwonwikkelings- en verwevingsgebieden" in werking getreden. Daarna is op 1 januari 2007 de "Wgv" van kracht geworden. In de regeling die bij deze wet hoort vallen paarden onder categorie M1, "landbouwhuisdieren die in veehouderijen worden gehouden". Voor deze categorie is geen geuremissiefactor vastgesteld. Op grond van artikel 4 lid 1 van deze wet moet tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een dieren categorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom, een afstand worden bewaard van tenminste 100 meter. Buiten de bebouwde kom bedraagt deze afstand 50 meter. Op grond van artikel 5 moet de afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom ten minste 50 meter zijn. Als gevolg van de wetwijziging kan, zonder toepassing van de verordening, een belangrijk deel van de geplande woonwijk niet gerealiseerd worden. Het betreft de woningen aan de noordrand van het zoekgebied, in het bijzonder de woningen tussen de manege en de Wartburgschool. Als deze woningen niet gebouwd kunnen worden is het niet mogelijk om te komen tot een rendabele en sluitende exploitatie.

7.4. Gebiedsvisie

Het Groene Woud ligt aan de noordoostkant van Woudenberg. Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door agrarisch gebied, aan de oostkant vormt de Zegheweg de grens en aan de zuid- en westzijde vormt de bebouwingsrand van de kern van Woudenberg de grens. Deze locatie ligt deels binnen de bestaande rode contour van het Streekplan Utrecht 2005-2015. De overige gronden zijn in het streekplan aangewezen als uitbreidingslocatie voor maximaal 280 woningen.

De diverse onderzoeken, de Toekomstvisie 2015 en het rapport "Het Groene Woud: voor jong en oud" vormen samen de visie en onderlegger voor het inrichtingsplan. Belangrijke aandachtspunten daaruit zijn een levensloopbestendige wijk, met duurzaam groen. Ook werd vooruitlopend op het ontwerp een onderzoek gedaan naar de gevolgen van deze wijk voor de omliggende bebouwing en in het bijzonder voor de bedrijven.

Basis voor het verkavelings- en inrichtingsplan is het creëren van eenheid binnen het gebied en een goede aansluiting op de bestaande omliggende bebouwing van de kern van Woudenberg. Ten opzichte van de aanliggende wijk wordt in het gebied veel groen (de groene lob) opgenomen en aan de rand komt een grootschalige groenzone. Waarmee tevens ruimte gecreëerd wordt voor de benodigde waterberging. Binnen het gebied wordt een divers woningbouwprogramma gerealiseerd voor bijna vierhonderd woningen. Met een voor Woudenberg hoge bebouwingsdichtheid van 29 woningen per hectare. Ter vergelijking de

vorige nieuwbouwwijk (het Zeeland) was gebaseerd op 20 woningen per hectare. Bij de inrichting is zoveel mogelijk rekening gehouden met het voorkomen van beperkingen aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende bedrijvigheid en daarmee aan het voorkomen van milieu overlast (geur, stof en geluid) bij de nieuwe woningen. Het zoekgebied ligt momenteel in agrarisch gebied en zal daar ook in de toekomst aan grenzen. In een agrarische gemeente als Woudenberg, gelegen binnen het reconstructie gebied Gelderse Vallei Utrecht Oost, zal altijd sprake zijn van geurbeleving van de omringende agrarische bedrijven. Van een bewoner mag dan ook verwacht worden dat deze rekening houdt met het agrarische karakter van de woonomgeving. Bedrijven dienen zoveel mogelijk op de eigen locatie te kunnen ontwikkelen. Ernstige geurhinder maar ook andere overtredingen van de milieuwetgeving dient echter voorkomen te worden. Het realiseren van deze woonwijk is wenselijk voor de totale volkshuisvestelijke belangen. Niet gebruiken van deze gronden als gevolg van het niet afwijken van de norm, maakt dat deze wijk niet rendabel is, omdat de bebouwingmogelijkheden van de rode contour niet volledig benut kunnen worden. Met de verordening wordt het mogelijk om binnen deze wijk voldoende groen en water dichtbij de woningen aan te leggen met een dichtheid van woningen die past binnen de schaal van Woudenberg.

7.5. Onderzoeksresultaten

7.5.1. De huidige en verwachte geursituatie vanwege veehouderij in het gebied

Voor de geurbelasting op het gebied Het Groene Woud kan geheel uitgegaan worden van de gevolgen van manege Groenewoude. Binnen de zone van 100 meter van deze nieuwbouwwijk liggen geen andere bedrijven met vaste afstand dieren. Ook de combinatie bedrijven liggen op meer dan 100 meter. Omdat de in de wet genoemde afstand van 100 meter gezien moet worden als 'veilige afstand' in situaties waarin feitelijke emissiegegevens ontbreken, is een onderzoek uitgevoerd om vast te stellen welke geurafstand bij deze manege, op grond van de feitelijke situatie, aangehouden moet worden.

PRA Odournet heeft hiertoe in augustus 2006 een rapport uitgebracht. Op dat moment waren de rekenmodellen, welke nu van toepassing zijn binnen de Wgv, nog niet beschikbaar. Door het ontbreken van een rekeneenheid voor paarden in deze wet, is het echter nog steeds niet mogelijk de feitelijke geurhinder op basis van deze rekenmodellen te bepalen. Sinds de datum van het onderzoek hebben op de manege geen wijzigingen plaats gevonden in de inrichting of de veebezetting. Er is dan ook geen aanleiding om een nieuw onderzoek uit te voeren.

In het geuronderzoek is de geuremissie van de manege op basis van kengetallen uit de literatuur vastgesteld. Deze kengetallen werden door PRA Odournet bij manege 'Le Cavalier' te Den Haag door middel van metingen vastgesteld. De geurbronnen bij manege Groenewoude zijn dezelfde als bij manege 'Le Cavalier'. Derhalve kunnen de kengetallen van 'Le Cavalier' voor manege Groenewoude worden toegepast. De verspreidingsberekeningen voor het in beeld brengen van de geurbelasting van de omgeving zijn uitgevoerd met het Nieuwe Nationaal Model (NNM). De gebruikte pc-applicatie is KEMA STACKS versie 6.2, release mei 2006.

Uit het onderzoek blijkt dat de mestplaat voor 50 % van de geurhinder verantwoordelijk is en

de aanwezige paarden en pony's voor 34 % respectievelijk 16 %.

De geurcontour van 1 ge/m³ als 98-percentielwaarde heeft een straal van circa 120 meter. De norm van 1 ge/m³ als 98-percentielwaarde wordt dus niet overschreden ter plaatse van de woningen in de geplande woonwijk.

Daarnaast bestaat nog altijd de mogelijkheid om een eventuele groei van de manege (toename van het aantal paarden) te compenseren door emissiebeperkende maatregelen bij de mestopslag, die in de huidige situatie een belangrijk aandeel in de geuremissie heeft. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren door het geuremitterend oppervlak te verminderen, meer mest inpandig op te slaan, af te dekken etcetera. Het is wel van belang dat de mestplaat niet dicht bij de woonwijk komt en het is aan te bevelen de stallen van de paarden op de huidige afstand te houden.

Voordat besloten is om een geurverordening vast te stellen voor deze nieuwbouwwijk, zijn voorbereidingen getroffen om met toepassing van de Interimwet stad- en milieubenadering, de milieuknelpunten rond deze wijk op te lossen. Hiertoe is op 27 februari 2007 een formele melding toepassing stap-3 besluit Interimwet stad- en milieubenadering ingediend. Bij de voorbereiding van het stap-3 besluit is op 27 februari 2007 de GGD conform artikel 6 en 11 lid 2 van de Interimwet stad- en milieubenadering verzocht om advies uit te brengen. Op 18 april 2007 is het advies van de GGD Eemland ontvangen.

De GGD adviseert om toekomstige bewoners te informeren over het feit dat hinder te verwachten is en dat de milieukwaliteit van de woonomgeving goed tot redelijk is. Risico communicatie levert dan de aanvaardbaarheid op van de milieubelasting voor de bewoners. Een andere oplossing is via het nemen van maatregelen de blootstelling te verkleinen door een aanpassing aan de bron, dan wel door het vergroten van de afstand.

De resultaten van het onderzoek van PRA Odeurnet vormen een gefundeerde basis om van de in de Wgv genoemde (indicatieve) afstand van 100 meter af te wijken. Het advies van de GGD ondersteunt het feit dat met deze afwijking geen onaanvaardbare situatie voor de woonomgeving zal ontstaan.

7.5.2. Belang van geïntegreerde aanpak

Het vaststellen van een verordening heeft in beginsel slechts betrekking op de vergunningverlening. Immers aanvragen voor een milieuvergunning dienen te worden getoetst aan de bepalingen uit de Wgv. Voor wat betreft de gewenste ruimtelijke ontwikkeling dient door de gemeente te worden aangetoond dat ter plaatse van de nieuw te bouwen geurgevoelige objecten een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Voor het aantonen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan aansluiting worden gezocht bij de omgekeerde werking van de normen uit de Wgv. Dit impliceert dat nadat bij verordening de minimale afstand is gewijzigd naar 50 meter dan een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

7.5.3. Noodzaak van even hoog niveau van bescherming van het milieu

De milieu overschrijding is hier feitelijk een overschrijding van een juridische norm, waarbij de wet geen mogelijkheid kent om de afstand te wijzigen op grond van feitelijke omstandigheden.

Een bronmaatregel zou hier kunnen zijn het verplaatsen van het bouwblok. Planologisch is immers het punt, waar ooit een emissiepunt zou kunnen ontstaan, de maatstaf. Aanpassing

van het bouwblok van de manege is echter slechts in beperkte mate mogelijk gezien de bestaande bebouwing op het bouwperceel. Indien de grens van het bouwperceel strak om deze bebouwing gelegd wordt dan blijven de nieuwe woningen nog op zo'n 70 meter van het bouwblok liggen. Aangezien er ook met de aanpassing van het bouwblok niet aan de 100 meter kan worden voldaan, en de aanpassing bedrijfstechnisch niet gewenst is, is dit niet een onvoldoende geschikte bronmaatregel.

Een andere bronmaatregel zou kunnen zijn, het maken van afspraken over de mestplaat, om te voorkomen dat deze ooit verder naar het zuiden wordt verplaatst en te voorkomen dat deze groter wordt. Als aanvulling op deze verordening zijn wij bereid deze en andere afspraken te maken met de manege. Door bronmaatregelen, het verplaatsen van activiteiten en afspraken ten aanzien van de afstand van nieuwe voorzieningen ten opzichte van de woningen, wordt voor de toekomst zeker gesteld dat er geen conflicten zullen ontstaan. Met deze afspraken kan echter niet voldaan worden aan artikel 4 van de Wgv, deze afspraken zijn een aanvulling op de verordening.

7.5.4. Gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied

Het niet benutten van de zone tussen de 50 en 100 meter van het bouwblok van de manege zou als gevolg hebben dat tussen de bebouwing van de Laan 1940-1945 en de nieuwe wijk een grote open / groene ruimte in de verkaveling opgenomen zou moeten worden en dat een deel van de gronden ten noorden van Laan 1940-1945 niet benut zou kunnen worden. Met als gevolg dat hier geen aansluiting mogelijk is van de nieuwe wijk op de bestaande kern. Een deel van de gronden die binnen de rode contour van het streekplan ligt kan dan niet benut worden voor hun inbreidingsdoelstelling. Hierdoor is het niet mogelijk om een rendabel bestemmingsplan op te stellen, de bouw van de inbreidingswoningen is mede noodzakelijk om de 280 uitbreidingswoningen te kunnen realiseren.

Gronden die nu aan de kern grenzen worden daarmee onderbenut en de resterende nieuwe gronden zullen intensiever bebouwd moeten worden, wat niet past binnen de volkshuisvestelijke opgave en de woningmarkt van Woudenberg.

Daarbij wordt, de nu stedenbouwkundig goed gesitueerde groene lob van het park, zonder visie, doch uitsluitend op wetgevingsgronden op een andere locatie in het plan opgenomen moeten worden.

Er zal dan wederom een afweging gemaakt moeten worden om de gronden in de zone van 50 meter rond de Nijverheidsweg versneld met vergaande maatregelen in het plan op te nemen.

Met als gevolg dat de zone van bedrijven, met voorzieningen of beëindigingen zal moeten worden aangepast om de woningbouw opgave te kunnen realiseren, terwijl er bij de manege geen sprake is van feitelijke, doch uitsluitend van wettelijke milieuhinder.

Het wijzigen van de stedenbouwkundige inrichting door te kiezen voor twee-onder-één-kap woningen langs de rand zien wij niet als een optie. Het is twijfelachtig of deze keuze zal leiden tot een kleinere kans op klachten. Daarbij gaat deze aanpassing ten koste van het aantal te bouwen woningen in dit gebied, dat heeft negatieve gevolgen voor de exploitatie en daarmee voor de realisatie van het totale zoekgebied. In het bijzonder omdat het een wijziging betreft binnen de al vastgestelde streekplancontour. Deze aantallen kunnen niet buiten de contour gecompenseerd worden. Wel zal worden overwogen om concept inrichting van het gebied aan te passen door langs de rand een rijwoningen op te nemen en de woningen die nu met de kopsekant op het buitengebied geprojecteerd zijn, meer in het zoekgebied te realiseren.

7.5.5. Afwijkende relatie van geurbelasting en geurhinder

Met de huidige veebezetting blijft het geurgebied nog ruim binnen de norm van 50 meter. Bij een groei van de veebezetting is het mogelijk om met maatregelen aan de voornaamste bron van geurhinder, de mestplaat, binnen de norm van 50 meter te blijven. Het veranderen van vaste afstand leidt niet tot toename van feitelijke geurgehinderden. Nog los van de vraag of voor geur compenserende maatregelen mogelijk zijn, is duidelijk dat compensatie hier niet zozeer in het milieucompartiment geur gezocht moet worden, maar veel meer in de algehele beleving van de aanwezigheid van de manege.

Besloten is dan ook om in overleg te treden met de manege om te bezien op welke manieren potentiële overlast en dus klachten voorkomen kan worden. Hierbij wordt gedacht aan het verplaatsen van de buitenbak, het veranderen van verlichting en het verplaatsing van andere activiteiten naar het noorden. Daarbij kunnen afspraken gemaakt worden om te voorkomen dat deze voorzieningen in de toekomst weer naar het zuiden gaan. Deze afspraken vormen aanvulling op deze verordening.

7.6. Reikwijdte van de verordening

Dit onderdeel van de verordening heeft betrekking op de vaste afstand van agrarische bedrijven ten opzichte van het gebied dat omgrensd wordt met het bestemmingsplan Het Groene Woud en in het bijzonder de noordelijke rand van dat bestemmingsplan.

7.7. Conclusie

Hier is sprake van een juridisch probleem dat niet door de feitelijke situatie wordt onderschreven. Uit onderzoek blijkt dat de feitelijke geurhinder voldoende afstand behoudt tot de nieuw te bouwen woningen en dat er dus geen gevolgen voor de volksgezondheid te verwachten zijn. Bronmaatregelen kunnen geen oplossing bieden van de juridische status en een aanpassing van de inrichting van het gebied zou leiden tot een grote onevenwichtigheid in het gebied. Door met deze verordening de vaste afstand van het gebied aan te passen is het mogelijk om de gronden ten behoeve van het bestemmingsplan Het Groene Woud, optimaal te benutten op een wijze die goed aansluit op de omgeving en stedenbouwkundig leidt het tot een passende afsluiting van de bebouwing aan de noordoostzijde, terwijl de gronden intensief benut kunnen worden.

Daarom heeft de gemeenteraad van Woudenberg besloten een geurverordening ex artikel 6 lid 3 vast te stellen ten behoeve van de vaste afstanden van agrarische bedrijven op het gebied van Het Groene Woud. Waarbij afgeweken wordt van de in artikel 4 genoemde norm en deze te wijzigen in 50 meter, met in achtneming van het gestelde in artikel 5 van de Wet geurhinder en veehouderij.

8. Eerste fase bedrijventerrein

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het onderdeel van de verordening geurhinder en veehouderij dat betrekking heeft op de eerste fase van de uitbreiding van het bedrijventerrein Parallelweg.

8.1. Inleiding

De gemeente Woudenberg wordt reeds langere tijd geconfronteerd met verzoeken om bedrijfsterrein, die niet kunnen worden ingewilligd. De Gemeente wenst derhalve te bewerkstelligen en heeft er belang bij dat in de gemeente Woudenberg uitgifte van nieuwe bedrijfskavels zal kunnen plaatsvinden. Al sinds 1992 is in Woudenberg geen bedrijfskavel voor uitgifte meer beschikbaar, maar bestaat wel vraag naar nieuwe bedrijfskavels. Ook ten behoeve van de economische groei en ontwikkeling van Woudenberg is de uitbreiding van bedrijventerreinen van belang.

Om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan bedrijfsterrein is reeds in 1993 een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld, waarin werd voorzien in een -zij het geringe- uitbreiding van het bedrijfsterrein Parallelweg naar de westzijde. Wegens gebrek aan een duidelijke behoeftepeiling en door gebrek aan een inzicht in de uitvoeringsmogelijkheden op korte termijn is het voorontwerp niet verder in procedure gebracht.

Sinds 1993 is de vraag om bedrijfsterrein verder gegroeid. Dit heeft geresulteerd in een aantal onderzoeken naar geschikte locaties, en in samenhang daarmee naar de concrete behoefte aan bedrijfsterrein in Woudenberg en de economische haalbaarheid van de uitbreidingsplannen. In 1998 werd het voorgaand beschreven proces afgesloten met een voorontwerpbestemmingsplan Bedrijfsterrein Parallelweg. Ook dit plan is nooit in procedure gebracht, omdat nieuwe inzichten o.a. in verband met ontsluiting naar voren kwamen en verder moesten uitkristalliseren.

8.2. Recente ontwikkelingen ten behoeve van het bedrijventerrein Parallelweg

De gewenste ontwikkeling van een bedrijventerrein aan de Parallelweg is opgenomen in de Toekomstvisie 2015, van 28 juni 2001. De dringende vraag om een bedrijventerrein heeft geleid tot herhaaldelijk bestuurlijk overleg met de provincie, met als resultaat de opname van het gebied in het Streekplan 2005-2015.

In 2002 is het terrein voor de beoogde uitbreiding van het bedrijventerrein gekocht door een projectontwikkelaar. De projectontwikkelaar en later de gemeente hebben afspraken gemaakt met de eigenaren van de rundveehouderij Spoorlaan 5, 9 en 10. Waarmee het mogelijk geworden is het agrarische bedrijf te verplaatsen naar de locatie Zegheweg 15. Uitgangspunt daarbij was dat de agrarische inrichting geen beperking geeft voor de uitgifte en ontwikkeling van het bedrijventerrein.

Bij het recent (september 2008) vastgestelde bestemmingsplan Bedrijventerrein bleek het nog niet mogelijk om voor de uitbreiding tot een sluitende exploitatie en daarmee een economisch haalbaar plan te komen. De gronden die aangekocht zijn ten behoeve van de uitbreiding van het bedrijventerrein en horen bij Zegheweg 30 en Spoorlaan 5, 9 en 10 (kadastraal bekend gemeente Woudenberg sectie G nummers 170, 171, 172 en 173 te Woudenberg) zouden dan een

bedrijfsbestemming krijgen. De gronden die aangekocht zijn voor de uitbreiding zijn al wel in het bestemmingszoekgebied meegenomen.

In het Stedenbouwkundig masterplan "Bedrijvenpark Parallelweg" (okt. 2003) en de concept "Structuurvisie bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg" is de globale invulling van het gebied vastgelegd. In de afspraken ten behoeve het Streekplan 2005-2015 is ondermeer de verplichting tot gefaseerde uitgifte opgenomen. In het "Haalbaarheidsonderzoek revitalisering en uitbreiding Bedrijventerrein Parallelweg Woudenberg" uit januari 2003 is deze fasering van het zoekgebied vastgelegd⁵. Met de projectontwikkelaar van de beoogde uitbreiding is op 10 juli 2009 een Intentieovereenkomst voor de realisatie van het bedrijventerrein ondertekend.

Uitgaande van het Streekplan 2005-2015 zal een uitbreiding van de bestaande wegen (in het bijzonder de provinciale wegen) noodzakelijk zijn om het gebied na ontwikkeling op een juiste wijze te ontsluiten. Voor de eerste fase is het bestaande tracé toereikend. De eerste fase zal bestaan uit het gebied aan de noordoost zijde, tussen de nieuwe interne ontsluitingsweg en de Zegheweg. De mogelijkheden van aansluiten op het bestaande terrein, de eigendomssituatie en de gevolgen van de aanleg van het gebied voor de omgeving, maken dat dit een logische keuze is voor de eerste fase van de ontwikkeling van het bedrijventerrein.

8.3. Gevolgen voor agrarische bedrijven in de omgeving

Het zoekgebied bedrijventerrein wordt omringt door een viertal bedrijven. De bedrijven ten noordwesten (Zegheweg 15) en zuidoosten (Stationsweg Oost 239) zorgen voor een geurbelasting op het toekomstige industrieterrein. Door het houden van een geurnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ zal een deel van het nieuwe industrieterrein niet ontwikkeld kunnen worden met geurgevoelige objecten. De gemeente heeft onderzocht in hoeverre deze geplande ruimtelijke ontwikkeling wel doorgang kan vinden maar dat er tevens een acceptabele geurbelasting is bij het industrieterrein.

In figuur 1 (pag. 36) is de huidige, werkelijke geurcontour van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op stalniveau van de veehouderij weergegeven. Uit de figuur blijkt dat het zoekgebied van fase 1 volledig kan worden bebouwd indien een geurnorm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt vastgesteld voor dit gebied. Het gedeelte waar de contour op de rand van het zoekgebied is gelegen betreft een sloot waar geen geurgevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Een maximale voorgrondbelasting van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ komt overeen met 11% geurgehinderden en dit resulteert in een redelijk goed leefklimaat. Juist het toekennen van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in plaats van 3 betekent dat dit veehouderijbedrijf - door de uitbreiding van het industrieterrein - niet een standstill krijgt, maar nog wel uitbreidingsmogelijkheden heeft ten opzichte van de vergunde situatie bij de vestiging op deze locatie.

De bouw van het industrieterrein zal beginnen in fase 1 welke zich bevindt in het noordelijke deel van het zoekgebied bedrijventerrein. Als de gemeente een norm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gaat opnemen alleen voor fase 1 van het zoekgebied bedrijventerrein wordt een onnodige beperking aan het

⁵ De rechtbank Utrecht heeft in haar uitspraak in voorlopige voorziening van 5 juni 2009 (SBR 09/1082 VV, SBR 09/1083 VV, SBR09/1084 VV) uitgesproken dat het toekomstige bedrijventerrein nog steeds een reële optie is.

bedrijf Stationsweg Oost 239 voorkomen. De geurcontour van dit bedrijf reikt niet tot fase 1 van het zoekgebied en zal derhalve dan ook geen hinder ondervinden van deze norm.

8.4. Reikwijdte van de verordening

De verordening zal in eerste instantie alleen betrekking hebben op fase 1 van het uitbreidingsgebied van het bedrijventerrein. In de toekomst zal samen met de nadere inrichting van het gebied en de gevolgen daarvan voor de omgeving o.a. het aan te leggen ontsluitingstrace bezien worden wanneer het gebied aangepast wordt en of een norm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ past binnen het gebied, de aanwezige functies in het gebied en gevolgen daarvan voor de omliggende agrarische bedrijven.

8.5. Conclusie

In de directe omgeving van fase 1 van het zoekgebied voor industrieterrein is één bedrijf gelegen. De huidige, feitelijke geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van dit bedrijf is voor een deel in het zoekgebied gelegen. De gemeente Woudenberg wenst echter de norm voor dit gebied te verhogen tot $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Hiermee komt de feitelijke geurcontour van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van dit bedrijf op de rand van het zoekgebied te liggen. Het feit dat sprake is van een bedrijventerrein en er geen woningbouw plaatsvindt binnen het gebied, rechtvaardigt een hogere (acceptabele) geurnorm. Een woning wordt namelijk over het algemeen permanent gebruikt, waarin een bedrijf/kantoor maar beperkt gebruikt wordt voor menselijk verblijf.

In deze gebiedsvisie is dan ook opgenomen dat het toekennen van een geurnorm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op fase 1 van het zoekgebied industrieterrein een extra bescherming geeft aan dit plandeel maar ook (geringe) uitbreidingsmogelijkheden geeft aan het veehouderijbedrijf aan de Zegheweg 15. Een bedrijventerrein wordt namelijk op grond van de Wgv, als ook de bijbehorende memorie van toelichting, gezien als binnen de bebouwde kom. Hierdoor zal, bij de realisatie van het bedrijventerrein (zonder verordening), een wettelijk lagere norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gelden.

9. Conclusies en aanbevelingen

Hieronder worden de conclusies uit de gebiedsvisie op een rij gezet. De resultaten moeten in een perspectief worden gezien van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de te verwachten ontwikkeling van de veehouderij in relatie tot de geurbelasting. Een discussie naar aanleiding van de resultaten en conclusies is hier op zijn plaats. In de aanbevelingen wordt hiermee rekening gehouden.

In deze gebiedsvisie is het effect van de wettelijke normstelling op de geurbelasting voor het grondgebied van Woudenberg berekend. Hierbij is uitgegaan van de te verwachten groei van de veehouderijsector (groeiscenario). Het effect is vervolgens beoordeeld rekeninghoudend met de huidige gebiedsindeling van gemeente Woudenberg en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling binnen gemeente Woudenberg bestaat uit één zoekgebied voor woningbouw en één zoekgebied voor industrieterrein. Verder zijn in het buitengebied conform de Reconstructie drie verschillende type gebieden te onderscheiden te weten het extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied. In deze gebiedsvisie zijn de huidige en toekomstige geurbelasting binnen woonkern Woudenberg, het buitengebied, de zoekgebieden voor woningbouw en industrie en zorginstelling Rijnaerde beoordeeld. Door middel van deze beoordeling kan iets worden gezegd over het woon-, leef en verblijfsklimaat binnen deze gebieden. Met het stellen van andere geurnormen kan invloed worden uitgeoefend op de geurbelasting (maat voor het woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat) binnen de gebieden. Van de andere kant bepalen deze geurnormen ook de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen. In de gebiedsvisie is onderzocht of binnen Woudenberg de noodzaak aanwezig is om de geurnormen aan te passen.

De verwachte groei voor de intensieve veehouderij in Woudenberg gaat uit van 0% in extensiveringsgebieden, 15% in verwevingsgebieden en 30% in het landbouwontwikkelingsgebied 30%. Op basis van het reconstructieplan is omschakelen (grondgebonden bedrijf wordt een intensief bedrijf) in principe mogelijk in het verwevingsgebied en in het landbouwontwikkelingsgebied. Het is de verwachting dat dit in het verwevingsgebied niet (vaak) zal voorkomen. Om deze reden is bij de berekeningen ervan uitgegaan dat alleen de grondgebonden bedrijven gelegen in het landbouwontwikkelingsgebied zullen omschakelen.

Behalve een groeiscenario (de te verwachten groei) is tevens het worst-case scenario (100% opvullen van de emissieruimte) op basis van de wettelijke normstelling doorgerekend. De resultaten van deze berekeningen zijn zowel onderling als met de huidige situatie vergeleken. Bij deze vergelijking is getoetst aan onderstaande maximale streefwaarden voor de achtergrondbelasting binnen de te onderscheiden gebieden:

- Woonkernen	10 ou _E /m ³ ;
- Extensiveringsgebied	20 ou _E /m ³
- Verwevingsgebied	20 ou _E /m ³ ;
- Landbouwontwikkelingsgebied	32 ou _E /m ³ ;
- Zoekgebieden woningbouw/industrie	10 ou _E /m ³ .

Deze streefwaarden geven de maximale achtergrondbelasting aan waarbij nog sprake is van een acceptabel leefklimaat voor het betreffende gebied.

Uit de resultaten blijkt dat de achtergrondbelasting bij toepassing van de wettelijke normen en realistisch een groeiscenario op een zeer acceptabel peil blijft. Uitgaande van dit groeiscenario wordt binnen alle gebieden ruimschoots voldaan aan de streefwaarden voor de gemiddelde achtergrondbelasting (maat voor het woon- en leefklimaat/verblijfsklimaat). Het aantal knelpunten (geurgevoelige objecten met een hogere achtergrondbelasting dan de streefwaarde) neemt uitgaande van het groeiscenario zelfs af. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit effect voornamelijk te wijten is aan het aantal veehouderijen dat nu nog is gelegen binnen de zoekgebieden maar waarvan de verwachting is dat deze worden gesaneerd als de zoekgebieden worden ontwikkeld.

Ook als wordt uitgegaan van het niet realistische worst-case scenario (100% opvullen van de emissieruimte) voldoen de meeste gebieden aan de streefwaarde voor de gemiddelde achtergrondbelasting. Een uitzondering hierop is het verwevingsgebied ($+4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ boven de streefwaarde).

Verder biedt de wettelijke normstelling ruim voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijen. Deze variëren van ca. 59 – 680% afhankelijk van het groeiscenario. Slechts 13 bedrijven (van totaal 114 bedrijven) hebben bij de wettelijke normstelling te maken met emissiestandstil (op slot). Dit betekent echter niet dat geen groei in dieraantallen op deze bedrijven meer mogelijk is. Met gebruikmaking van emissiereducerende technieken (bijvoorbeeld luchtwassers) kan toch uitbreiding van het bedrijf worden gerealiseerd. Hierbij moet worden opgemerkt dat het toepassen van deze emissiereducerende technieken voor intensieve bedrijven inmiddels is verplicht op grond van het Besluit huisvesting.

Voor de zoekgebieden voor woningbouw en industrieterrein is onderzocht of geurcontouren van omliggende veehouderijen aanleiding geven tot het aanpassen van de geurnorm op deze gebieden.

Bij het toepassen van de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ blijft binnen het zoekgebied voor woningbouw voldoende ruimte voor de realisatie van woningen. Om deze reden kiest de gemeente Woudenberg ervoor om de geurnorm binnen de zoekgebieden voor woningbouw niet aan te passen. Voor deze gebieden wordt de wettelijke geurnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehandhaafd.

In de directe omgeving van fase 1 van het zoekgebied voor industrieterrein is één bedrijf gelegen. De huidige, feitelijke geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van dit bedrijf is voor een deel binnen het zoekgebied gelegen, terwijl de vergunde geurcontour aan de rand van de uitbreidingslocatie is gelegen. Wanneer de feitelijke situatie zou worden vergund, betekent dit dat de uitbreiding van het bedrijventerrein op de beoogde locatie grotendeels onmogelijk is. Om die reden wenst de gemeente Woudenberg de norm voor dit gebied te verhogen tot $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Het feit dat sprake is van een bedrijventerrein en er geen woningbouw plaatsvindt binnen het gebied, rechtvaardigt een hogere geurnorm. Bovendien komt een voorgrondbelasting van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ overeen met een hinderpercentage van 11% en een redelijk goed leefklimaat. Door de norm ter plaatse te verhogen ten opzichte van de wettelijke norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt tevens nog enige ontwikkelingsruimte geboden aan het nabijgelegen bedrijf.

Verder is op 29 mei 2008 een geurverordening voor een vaste afstand (afstand voor grondgebonden bedrijven) van 50 meter vastgesteld voor gebied Het Groene Woud. Deze vaste afstand blijft gehandhaafd voor dit gebied.

Aanpassing van de individuele norm voor het zoekgebied voor industrie naar $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en het stellen van vaste afstand van 50 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in het Groene Woud voldoet aan alle randvoorwaarden en uitgangspunten welke zijn gesteld door de gemeente en de Wet geurhinder en veehouderij. Het betreft:

- de streefwaarden voor de maximale achtergrondbelasting op geurgevoelige objecten in verband met het leefklimaat;
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij;
- de eisen die door de Wgv worden gesteld aan de verordening, namelijk het rekening houden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied, het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging.

Conclusie

Uit de gebiedsvisie is gebleken dat het nut en de noodzaak voor het vastleggen van andere dan de wettelijke geurnormen voor het overgrote deel van het grondgebied van de gemeente Woudenberg niet aanwezig is. Het woon-, leef- en verblijfsklimaat blijft in die gebieden acceptabel en de veehouderijen hebben voldoende ontwikkelingsmogelijkheden bij het toepassen van de wettelijke normen. Uit het onderzoek is verder gebleken dat binnen het zoekgebied (fase 1) voor industrieterrein een in geringe mate verhoogde geurnorm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ beter past bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Bovendien heeft dit geen negatieve gevolgen voor het verblijfsklimaat in en om dit gebied. De in de nabijheid gelegen veehouderij krijgt hierdoor zelf nog uitbreidingsmogelijkheden ten opzichte van de vergunde situatie. Reeds eerder is gebleken dat in Het Groene Woud een andere vaste afstand gewenst is.

Aanbevelingen

- ⇒ Voor fase 1 van het zoekgebied voor industrieterrein een norm van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ vastleggen, de exacte begrenzing van fase 1 wordt gevormd door de kaart bij de verordening welke –voor het overgrote deel– de begrenzing volgt van de Structuurvisie.
- ⇒ Voor gebied Het Groene Woud de reeds op 29 mei 2008 vastgestelde vaste afstand van 50 handhaven.
- ⇒ Voor de overige gebieden geen andere normen en vaste afstanden vastleggen en de wettelijke standaardnormen en vaste afstanden hanteren.
- ⇒ De ontwikkelingen in de gemeente Woudenberg monitoren en eens per vijf jaar evalueren of het beleid van de gemeente en de verordening aanpassing behoeft. De voorgaande conclusies zijn immers gebaseerd op de veronderstelde te verwachten groei van de veehouderijen in de komende jaren. Dit is een toekomstscenario dat in werkelijkheid mee of tegen kan vallen met als gevolg dat ook de geurbelasting binnen de gemeente lager of hoger kan zijn dan nu in deze gebiedsvisie is voorzien.

Bijlage A Wet geurhinder en veehouderij

Het weten waard

Fred Stouthart (SRE Milieudienst), Rob Scholtens (provincie Noord-Brabant)

De Wet geurhinder veehouderij is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Mestvarkeneenheden en afstandsgrafiek zijn verleden tijd.

Landelijke Geurwet veehouderij

Door de Wet Geurhinder moeten veehouderijen voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar oplossingen voor knelpunten. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied, bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie en dergelijke vormen daarvoor de basis.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling bij de Wgv.

Gegeven de emissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken.

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt). Het wetsvoorstel kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Voor de hoogte van de wettelijke normen geldt de huidige regelgeving uit de Wgh. Deze normen zijn gerelateerd aan de kans op geurhinder die door de omgeving zal worden ervaren.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen de in de wet vastgelegde bandbreedte. Afwijkende (afstands)normen kunnen voor het hele gemeentelijke grondgebied gelden of voor delen daarvan. Voor het desbetreffende gebied moet de gemeente een gebiedsvisie vaststellen. Een gebiedsvisie heeft betrekking op de gewenste ruimtelijke inrichting en de heersende geursituatie. In een visie wordt onder andere de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling op basis van de gewenste ruimtelijke inrichting. De gewenste ruimtelijke visie kan vastliggen in een reconstructieplan, bestemmingsplan, structuurvisie of een ander document waarop inspraak mogelijk was. De afwijkende normen worden vervolgens in een gemeentelijke verordening vastgelegd. De gebiedsvisie dient ter onderbouwing van de verordening.

Geurnormen voor de geurbelasting

Zoals gezegd kent de wet standaardnormen voor de geurbelasting. Afwijkende normen kiezen voor een gebied kan, maar wel binnen de wettelijk vastgelegde bandbreedte (zie het schema op de volgende pagina). De normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou_E/m^3). Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units. Door

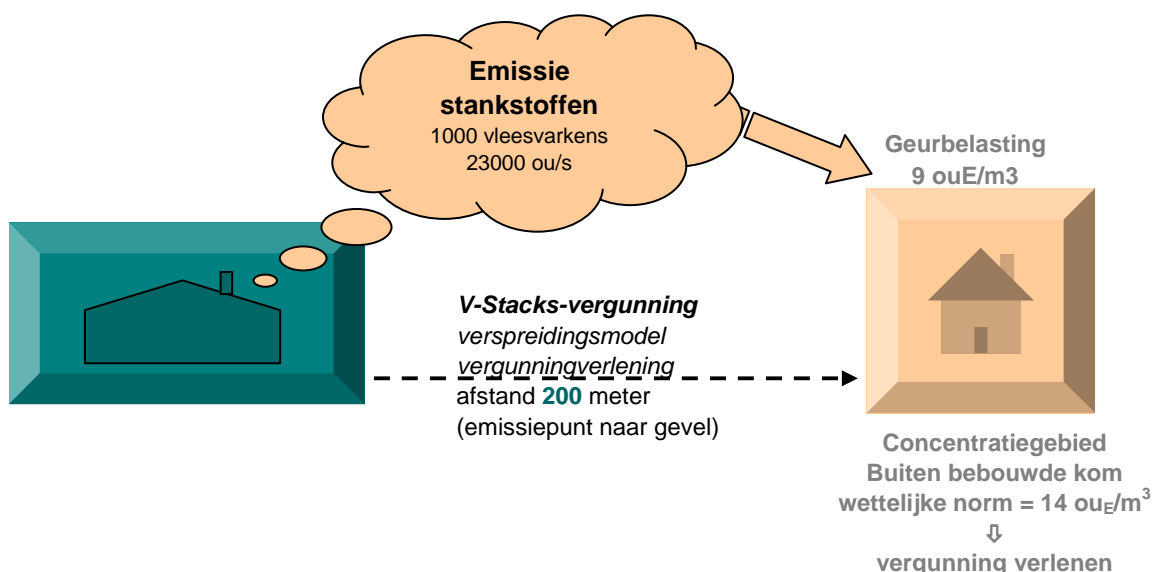
de ruime bandbreedte in de wet krijgen gemeenten de mogelijkheid om het eigen geurbeleid echt zelf vorm te geven.

Schema maximale waarden geurbelasting

Bandbreedte max. waarden geurbelasting () tussen haakjes de standaardnormen, de waarden links en rechts daarvan geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeente mag afwijken		
	Concentratiegebieden ⁶ (reconstructie)	Niet-concentratiegebieden
binnen bebouwde kom	0,1 - (3) – 14 ou _E /m ³	0,1 - (2) - 8 ou _E /m ³
buiten bebouwde kom	3 - (14) – 35 ou _E /m ³	2 - (8) - 20 ou _E /m ³

Vergunningaanvraag ⁷

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting. Dit kan een wettelijke norm zijn of een afwijkende norm die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. Wanneer bekend is aan welke norm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig en in een beperkte tijd uit te voeren. Met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening kan de beoordeling binnen anderhalf uur zijn uitgevoerd. Cumulatie van geurhinder hoeft niet meer te worden getoetst.

⁶ Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Onderdeel van deze plannen is het aanwijzen van functionele gebieden zoals extensivering-, verweving- en landbouwontwikkelingsgebieden.

⁷ Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar en wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting. Er is ook een groep dieren waarvoor deze emissiefactoren niet beschikbaar zijn (niet gemeten tot nu toe). Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving dieren. Aangezien deze systematiek vrijwel geheel in de Wgv is overgenomen, worden de vaste afstand dieren in dit bestek niet verder behandeld.

NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel

Gemeentelijk geurbeleid

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is ook een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouw-ontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme. Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Zie voor meer informatie de handreiking bij de wet en handleidingen bij de rekenmodules op de Infomil-site van VROM: www.infomil.nl

Het geurbeleid in Nederland

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van het BBT-principe de kern van het geurbeleid.

Onderdeel van het geurbeleid is dat de lokale overheden de uiteindelijke lokale afweging moeten maken zodat zij rekening kunnen houden met alle relevante belangen om tot een duurzame kwaliteit van de leefomgeving te komen.

Het geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een “bijzondere regeling” vastgelegd;
- de mate van (nieuwe) hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Met nieuwe Wgv (Wgv) is, net als in het verleden, sprake van een “lex specialis” een aparte wet voor de veehouderij branche. De Wgv kan gezien worden als een “bijzondere regeling” in de vorm van een wet. Vergunningaanvragen in het kader van de Wgv moeten voldoen aan BBT en de gemeente kan het wettelijke toetsingskader gebiedsgericht aanpassen. Het voorkomen van nieuwe hinder is overigens geen uitgangspunt van deze “lex specialis”.

Bijlage 2 Wgv

Toelichting op de verordening en de procedure

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Door deze wet moeten veehouderijen voldoen aan individuele standaardwaarden voor de geurbelasting op gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot andere veehouderijen.

Gemeentelijk beleid

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid eigen geurbeleid te gaan voeren. De gemeenten mogen van genoemde wettelijke standaardwaarden of -afstanden afwijken, binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Door het hanteren van andere normen kan de gemeente maatwerk leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht passende normen horende bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van veehouderijen in relatie tot dorpskernen, recreatie of andere functies.

NB. Waarden voor de geurbelasting of afstanden worden in het vervolg van deze toelichting "normen" genoemd.

Verordening en gebiedsvisie

De andere normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied zijn doorgaans beschreven in het bestemmingsplan, het reconstructieplan, een structuurvisie en dergelijke.

Achtergrondbelasting en beoordeling leefklimaat

Andere normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gebiedsvisie opnemen en deze in verband brengen met de gewenste geursituatie. Daarvoor wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de andere individuele normen. De achtergrondbelasting is een maat voor het leefklimaat. Dit betekent dat bij het bepalen van andere normen de gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening heeft gehouden met het leefklimaat. Dit gaat als volgt in zijn werk.

Werkwijze bij het opstellen gebiedsvisie

Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen

kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Procedureel

(zie ook procedureschema op de volgende pagina)

De procedure rondom de verordening wordt per gemeente geregeld in de inspraakverordening. Voor de inspraakprocedure passen veel gemeenten de Algemene wet bestuursrecht toe (afdeling 3.4 van deze wet). Ook komt het voor dat de gemeenteraad besluit over het al dan niet volgen van een inspraakprocedure. Soms staat een dergelijke bepaling in de inspraakverordening naast de verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht. Het is dus zaak dat de gemeenten de eigen inspraakverordening betrekken bij de te volgen procedure.

Ontwerpverordening

Het gemeentebestuur maakt de ontwerpverordening aanhangig bij de gemeenteraad. Vervolgens kan het ontwerp naar buiten gebracht voor communicatie met belanghebbenden (informatiebijeenkomsten e.d.). Afhankelijk van het gestelde in de inspraakverordening wordt de ontwerpverordening ter inzage gelegd (samen met de gebiedsvisie die de onderbouwing is bij de ontwerpverordening).

Openbare kennisgeving

Voorafgaand aan de ter inzagenlegging geeft het bestuursorgaan in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze kennis van het ontwerp. Volstaan kan worden met het vermelden van de zakelijke inhoud. Aanvullend is in de Wgv bepaald dat mededeling langs elektronische weg wordt gedaan.

Inspraak

Bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid in gemeente Woudenberg worden ingezetenen en belanghebbenden betrokken. Deze kunnen naar keuze schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen bij het bestuursorgaan. De termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen bedraagt zes weken, tenzij bij wettelijk voorschrift een langere termijn is bepaald. In de Wet geurhinder wordt hier niks over gezegd, zodat de termijn van zes weken van toepassing is.

Behalve dat er een verslag moet worden gemaakt, kunnen gemeenten zelf bepalen wat ze doen met de ingebrachte zienswijzen.

Beslistermijn

Er is geen beslistermijn vastgesteld voor deze verordening. Aangezien de beslistermijn vrij is, moeten gemeenten er voor waken het besluit niet te lang te laten liggen. Het besluit treedt in werking op de dag van publicatie.

Bezwaar of beroep

Het is niet mogelijk om rechtstreeks bezwaar of beroep aan te tekenen tegen de verordening. Bezwaar tegen de verordening kan echter wel indirect aan de orde komen indien bijvoorbeeld een bezwaar wordt aangetekend tegen een individuele vergunningverleningsprocedure en tegen het vaststellen van het bestemmingsplan.

In het schema op de volgende pagina is de procedure inzichtelijk gemaakt.

Relatie met het aanhoudingsbesluit

Veel gemeenten hebben op grond van de Wgv een aanhoudingsbesluit genomen. Het aanhoudingsbesluit bevestert de vergunningverlening Wet milieubeheer aan veehouderijen in beginsel voor een periode één jaar. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Anders vervalt het aanhoudingsbesluit.

Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat de ontwerpverordening ter inzage is gelegd (afhankelijk van inspraakverordening) en het definitieve besluit over de verordening is genomen. Ligt de ontwerpverordening er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

Procedureschema verordening geurhinder en veehouderij

